

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ,
КРИМІНАЛІСТИКИ ТА ЕКСПЕРТОЛОГІЇ
ФАКУЛЬТЕТ № 6**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ)
ЗАНЯТЬ
навчальної дисципліни «Кримінальний процес»
обов'язкових компонент освітньої програми першого рівня вищої освіти
26 Цивільна безпека
262 Правоохоронна діяльність**

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. № 7.

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 р. № 7.

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. № 7.

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6. Протокол від 21.08.2023 року № 7.

Розробники:

Кочура О.О. – доцент кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 ХНУВС, кандидат юридичних наук, доцент.
Соловйова О.Є. – доцент кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 ХНУВС, кандидат юридичних наук, доцент.

Рецензенти:

Голова Київського районного суду м. Харкова, доктор юридичних наук, доцент
Шаренко С.Л.
Начальник факультету № 1 ХНУВС кандидат юридичних наук, доцент
Романюк В.В.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від __.__.2023 р. № __

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від __.__.2023 р. № __

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від __.__.2023 р. № __

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6. Протокол від 21.08.2023 року № 7

Розробник:

Кочура О.О. – доцент кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 ХНУВС, кандидат юридичних наук, доцент.
Соловйова О.Є. – доцент кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 ХНУВС, кандидат юридичних наук, доцент.

Рецензенти:

Голова Київського районного суду м. Харкова, доктор юридичних наук, доцент
Шаренко С.Л.
Начальник факультету № 1 ХНУВС кандидат юридичних наук, доцент
Романюк В.В.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та найменування навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
5 семестр							
Загальна частина							
Тема № 1. Поняття, завдання, основні інститути кримінального процесу	5	1	1	1	-	2	залік
Тема № 2. Кримінальне процесуальне законодавство України та сфера його дії	5	1	1	1	-	2	
Тема № 3. Засади кримінального провадження	8	1	1	2	-	4	
Тема № 4. Суд, сторони та інші учасники кримінального провадження	6	2	1	1	-	2	
Тема № 5. Докази і доказування у кримінальному процесі	8	2	1	1	-	4	
Тема № 6. Фіксування кримінального провадження. Процесуальні рішення, повідомлення, строки та витрати	6	1	-	1	-	4	
Тема № 7. Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні. Цивільний позов у кримінальному провадженні	4	1	-	1	-	2	
Тема № 8. Заходи забезпечення кримінального провадження	13	2	1	2	-	8	
Всього за семестр № 5	55	11	6	10		28	
6 семестр							
Особлива частина							
Тема № 9. Загальні положення досудового розслідування	5	1	1	1	-	2	
Тема № 10. Слідчі (розшукові) і негласні слідчі (розшукові) дії	9	1	-	4	-	4	
Тема № 11. Повідомлення про підозру	4	1	-	1	-	2	
Тема № 12. Зупинення та закінчення досудового	5	1	-	2	-	2	

розслідування. Продовження строку досудового розслідування							
Тема № 13. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування	4	-	1	1	-	2	
Тема № 14. Підсудність у кримінальному провадженні. Підготовче провадження.	5	1	1	1	-	2	
Тема № 15. Судовий розгляд	7	1	-	2	-	4	
Тема № 16. Судове провадження з перегляду судових рішень.	9	1	-	4	-	4	
Тема № 17. Особливі порядки кримінального провадження	6	1	-	1	-	4	
Тема № 18. Відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження	3	-	-	1	-	2	
Тема № 19. Виконання судових рішень	6,5	-	-	1	-	2	
Тема № 20. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження	5	1	1	1	-	2	
Всього за семестр № 6	65	9	4	20	-	32	Е (екзамен)
ВСЬОГО ЗА НАВЧАЛЬНИЙ РІК	120	20	10	30	-	60	Е

(заочна форма навчання)

Номер та найменування навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекцій	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
5 семестр							
Загальна частина							
Тема № 1. Поняття, завдання, основні інститути кримінального процесу	10	1	1	-	-	8	залік
Тема № 2. Кримінальне процесуальне законодавство України та сфера його дії	2	-	-	-	-	2	
Тема № 3. Засади кримінального провадження	8	-	-	-	-	8	
Тема № 4. Суд, сторони та інші учасники кримінального провадження	12	1	1	-	-	10	

Тема № 5. Докази і доказування у кримінальному процесі	13	1	1	1	-	10	
Тема № 6. Фіксування кримінального провадження. Процесуальні рішення, повідомлення, строки та витрати	5	-	-	1	-	4	
Тема № 7. Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні. Цивільний позов у кримінальному провадженні	2	-	-	-	-	2	
Тема № 8. Заходи забезпечення кримінального провадження	14	1	1	2	-	10	
Всього за семестр № 5	66	4	4	4		54	
6 семестр							
Особлива частина							
Тема № 9. Загальні положення досудового розслідування	6	-	1	1	-	4	
Тема № 10. Слідчі (розшукові) і негласні слідчі (розшукові) дії	10	1	-	1	-	8	
Тема № 11. Повідомлення про підозру	3	-	-	1	-	2	
Тема № 12. Зупинення та закінчення досудового розслідування. Продовження строку досудового розслідування	5	-	-	1	-	4	
Тема № 13. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування	3	-	1	-	-	2	
Тема № 14. Підсудність у кримінальному провадженні. Підготовче провадження.	2	-	-	-	-	2	
Тема № 15. Судовий розгляд	8	1	1	-	-	6	
Тема № 16. Судове провадження з перегляду судових рішень.	7	1	-	-	-	6	
Тема № 17. Особливі порядки кримінального провадження	2	-	-	-	-	2	
Тема № 18. Відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження	2	-	-	-	-	2	
Тема № 19. Виконання судових рішень	2	-	-	-	-	2	
Тема № 20. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження	4	1	1	-	-	2	
Всього за семестр № 6	54	4	4	4	-	42	Е (екзамен)
ВСЬОГО ЗА НАВЧАЛЬНИЙ РІК	120	8	8	8	-	96	Е

2. Методичні вказівки до семінарських та практичних занять

ТЕМА № 1. ПОНЯТТЯ, ЗАВДАННЯ, ОСНОВНІ ІНСТИТУТИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Семінарське заняття: Поняття, завдання, основні інститути кримінального процесу.

Навчальна мета заняття: засвоїти фундаментальні категорії кримінальної процесуальної теорії: «кримінальний процес», «стадія кримінального процесу», «кримінальна процесуальна функція», «кримінальна процесуальна форма», «кримінальні процесуальні гарантії»; сформулювати завдання кримінального процесу, усвідомити систему кримінального процесу та критерії, які відрізняють одну його стадію від іншої

Кількість годин: 4.

Навчальні питання

1. Поняття і завдання кримінального процесу.
2. Система кримінального процесу.
3. Кримінальна процесуальна форма та її значення.
4. Кримінальні процесуальні функції.
5. Кримінальні процесуальні гарантії.
6. Історичні форми кримінального процесу.
7. Наука і навчальна дисципліна кримінального процесу.
8. Співвідношення кримінального процесу з іншими галузями права та юридичними дисциплінами.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття

При підготовці до семінару по цій темі студенти мають з'ясувати, що засвоєння змісту поставлених питань з даної теми дає можливість сформулювати чітку уяву відносно суті, завдань і основних напрямків кримінального провадження, в рамках якого проводиться дізнання, досудове розслідування і судовий розгляд матеріалів кримінальних проваджень. Відповідно до запропонованого плану проведення семінарського заняття при підготовці до нього необхідно звернути увагу на наступне.

Безпосередньо термін «кримінальний процес» застосовується у чотирьох значеннях: а) галузь права; б) правова наука; в) навчальна дисципліна; г) діяльність органів і посадових осіб. У зв'язку із цим необхідно знати визначення, яке розкриває суть загального поняття «кримінальний процес», відносно до кожного з цих значень, вміти розкрити зв'язок наукових розробок у сфері кримінального процесу з розвитком чинного кримінального процесуального законодавства, практикою його застосування, а також зі змістом навчальної дисципліни.

Таким чином зміст терміну «кримінальний процес» у власному смислі слова повинен містити два елементи: 1) урегульовану нормами кримінального процесуального права діяльність органів дізнання, досудового розслідування, прокуратури та суду із розслідування, розгляду та вирішення кримінальних

проваджень (зміст кримінального процесу); 2) правовідносини, які виникають у процесі цієї діяльності між різними суб'єктами (форма кримінального процесу).

Під час підготовки першого питання необхідно показати співвідношення поняття «кримінальний процес» – «кримінальне провадження»; «кримінальний процес» – «правосуддя в кримінальних провадженнях». Усвідомити, що сутність кримінального процесу полягає у діяльності компетентних органів з розслідування, розгляду і вирішення кримінальних проваджень, а звідси необхідно визначити завдання, які вирішуються під час цієї діяльності. Для цього слід ознайомитись із ст. 2 КПК України (Завдання кримінального провадження) і розкрити зміст кожного положення, яке містить ця норма. Необхідно також звернути увагу на співвідношення кримінальної процесуальної діяльності, яку виконують органи Національної поліції, з їх адміністративною та оперативно-розшуковою діяльністю.

Кримінальна процесуальна діяльність представляє собою систему дій компетентних органів і посадових осіб, а також послідовно прийнятих ними рішень під час розслідування, розгляду і вирішення кримінальних проваджень. Кримінальне провадження до його кінцевого розгляду по суті проходить ряд послідовних етапів, які у кримінальному провадженні мають назву стадії кримінального процесу. Таких стадій у кримінальному процесі України сім, але важливо звернути увагу на те, що під час провадження кожне кримінальне провадження не обов'язково повинно «пройти» через усі стадії. Вивчення лише переліку стадій дає загальне схематичне уявлення відносно системи кримінального процесу. Тому рівень вивчення другого питання теми забезпечується засвоєнням: а) визначення поняття «стадія кримінального процесу»; б) відмінних ознак, завдяки яким можна розмежувати між собою стадії кримінального процесу.

Кримінальна процесуальна діяльність здійснюється у визначеному законом порядку. Такий порядок провадження має назву «кримінальна процесуальна форма». Показником засвоєння цього питання теми є знання: а) визначення поняття «кримінальна процесуальна форма»; б) значення процесуальної форми для забезпечення законності під час кримінального провадження; в) проблеми єдності та диференціації процесуальної форми.

Теми рефератів:

1. Функції в кримінальному процесі.
2. Особливі форми провадження в кримінальному процесу.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. –

К.: Ваїте, 2014. – 280 с.

5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.

6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.

7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.

8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття. Поняття, завдання, основні інститути кримінального процесу.

Навчальна мета заняття: уміти застосовувати раніше вивчений матеріал при вирішенні ситуативних завдань.

Кількість годин: 1.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Основні інститути кримінального процесу.
2. Кримінальні процесуальні гарантії.
3. Історичні форми кримінального процесу.

Література:

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.

2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.

3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.

4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваїте, 2014. – 280 с.

5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.

6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г.

Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.

7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.

8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття:

1. Складіть схему системи кримінального процесу за таким зразком:

Стадії кримінального процесу України

№ п/п	Найменування стадії	Безпосереднє завдання	Коло основних учасників, які відповідають за їх вирішення	Основні методи і способи їх вирішення	Початковий і заключний моменти та підсумкове процесуальне рішення
1.	2.	3.	4.	5.	6.

2. Під час судового розгляду кримінального провадження підсудний заявив клопотання про відмову від призначеного йому судом захисника-адвоката Карбовника, мотивуючи її тим, що захисник недостатньо ознайомився із матеріалами справи і некваліфіковано виконує свій процесуальний обов'язок. Підсудний просив суд допустити до участі в справі обраного ним самим захисника-адвоката Гикавку. Суд відмовив у задоволенні клопотання підсудного, покликавшись на те, що адвокат Карбовник заперечує проти заявленого йому відколу.

1. Чи правильне рішення прийняв суд? Яким процесуальним актом він повинен оформити своє рішення щодо заявленого клопотання? 2. В чому суть кримінально-процесуальних гарантій? 3. Про які процесуальні гарантії йдеться у даному випадку і чи не були вони порушені? Відповіді обґрунтуйте посиланням на кримінально-процесуальний закон.

3. Під час проведення досудового розслідування відносно гр. Мочульського О.М. у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст. 185 КК України, виникла необхідність провести обшук у його квартирі. Слідчий, виніс постанову про проведення обшуку, запросив понятого та спеціаліста-криміналіста і прибув на квартиру Мочульського. В той час в ній знаходився лише 9-річний син підозрюваного. В його присутності слідчий разом із запрошеними особами провів обшук, вилучивши ряд цінних речей. Про їх вилучення був складений акт, один екземпляр якого було залишено на квартирі Мочульського.

1. В чому полягає суть і значення кримінальної процесуальної форми? 2. Чи не допустив слідчий порушень кримінальної процесуальної форми? Якщо так, то які саме? 3. Чи були порушені процесуальні гарантії прав підозрюваного, і якщо так, то які?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

1. По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 2. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ТА СФЕРА ЙОГО ДІЇ

Семінарське заняття: Кримінальне процесуальне законодавство України та сфера його дії

Навчальна мета заняття: визначити місце кримінального процесуального права в системі права України, засвоїти його структуру, джерела, предмет і методи регулювання; усвідомити поняття і структуру кримінальних процесуальних правовідносин.

Кількість годин: 2.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Поняття, сутність і значення кримінального процесуального закону.
2. Діюче кримінальне процесуальне законодавство України.
3. Чинність кримінального процесуального закону в просторі, часі і щодо кола осіб.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття

Готуючись до семінарського заняття по цій темі студенти мають з'ясувати, що кримінальний процес являє собою урегульовану нормами кримінального процесуального права діяльність органів дізнання, досудового розслідування, прокурора і суду по розслідуванню, розгляду і вирішенню кримінальних проваджень. З цього можна зробити висновок, що порядок розгляду заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, провадження досудового розслідування і судового розгляду кримінальних проваджень, здійснення прокурорського нагляду і судового контролю у сфері кримінального провадження регулюється виключно нормами кримінального процесуального права України, яке є писаним, кодифікованим і виступає у вигляді законів,

прийнятих Верховною Радою України. Для чіткого засвоєння визначення поняття «кримінальне процесуальне право» необхідно пам'ятати, що галузь права – це сукупність (система) нормативних актів, які регулюють певні суспільні відносини. Під час підготовки відповіді на перше питання необхідно визначити внутрішню систему кримінального процесуального права за схемою: кримінальна процесуальна норма – кримінальний процесуальний інститут – кримінальне процесуальне право. Крім того, з'ясувати співвідношення понять «кримінальний процес» – «кримінальне процесуальне право».

Окрім кримінальної процесуальної діяльності компетентних органів і посадових осіб, визначення поняття «кримінальний процес» містить правовідносини, які виникають у процесі здійснення цієї діяльності між різними суб'єктами. Тобто, проведення будь-якої процесуальної дії або прийняття рішення органами досудового розслідування, прокуратури, суду або іншим учасником кримінального процесу є підставою для виникнення кримінальних процесуальних відносин або є їх результатом. Засвоєння питання припускає уміння визначити поняття «кримінальні процесуальні правовідносини» і склад кримінальних процесуальних правовідносин. Користуючись лекційним матеріалом, підручниками і КПК під час підготовки до семінарського заняття рекомендовано привести приклади конкретних кримінальних процесуальних правовідносин і розкрити їх зміст.

Норми кримінального процесуального права містяться у нормативних актах. Тому усі процесуальні дії, які необхідно виконати з тим, щоб кримінальне провадження була розслідувана, розглянута і вирішена законно і обґрунтовано, необхідно проводити у відповідності до вимог кримінального процесуального кодексу України – головного джерела кримінального процесуального права (див. ст. 1 КПК України). Слід мати на увазі, що КПК України не охоплює усі відносини, які виникають у процесі кримінальної процесуальної діяльності. Практична діяльність органів досудового розслідування, прокуратури і суду пов'язана із реалізацією задач кримінального провадження. Але вивчення основних понять та інститутів кримінального процесуального права не можна звести лише до ознайомлення з нормами КПК України. Більшість приписів, які регулюють кримінальну процесуальну діяльність, містяться у міжнародних правових актах, Конституції України, Законах України (наприклад, «Про судоустрій та статус суддів», «Про прокуратуру», «Про Поліцію», «Про оперативно-розшукову діяльність» і т.п.).

Теми рефератів:

1. Загальна характеристика та система кримінального процесуального права України.
2. Джерела кримінального процесуального права.
3. Чинність кримінального процесуального закону в часі.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.

2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваїте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття. Кримінальне процесуальне законодавство України та сфера його дії

Навчальна мета заняття: засвоїти систему кримінального процесуального законодавства; знати правила чинності кримінального процесуального закону у просторі, часі та за колом осіб.

Кількість годин: 1.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Система кримінального процесуального законодавства.
2. Чинність кримінального процесуального закону в просторі, часі і щодо осіб.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваїте, 2014. – 280 с.

5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.

6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шилю. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.

7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.

8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичних занять

1. Під час розслідування кримінального провадження виникла необхідність продовжити строк досудового слідства до 6 місяців. Слідчий склав постанову про порушення клопотання про продовження строку досудового слідства і за 5 діб до закінчення строку слідства звернувся до прокурора області. Прокурор зауважив, що слідчий порушив строк порушення клопотання, встановлений у наказі Генерального прокурора, який складає 15 діб до закінчення відповідного терміну розслідування. Слідчий заперечив і пояснив, що КПК встановлює термін звернення з поданням лише про продовження строку тримання обвинуваченого під вартою, а відносно постанови про клопотання продовження строку досудового слідства КПК такої вимоги не має, і тому він склав постанову у межах строку досудового слідства. І взагалі він працює слідчим в системі МВС і не зобов'язаний дотримуватись наказів Генерального прокурора.

Хто правий у цій ситуації?

2. Під час провадження досудового розслідування у кримінальному провадженні про крадіжку чужого майна, яка сталася у м. Харкові, було встановлено, що злочин скоїв громадянин Росії Довгань П.І., який мешкає у м. Белгороді. У зв'язку з такими обставинами виникла необхідність затримати Довгань П.І. як підозрюваного у вчиненні злочину і провести у його помешканні у м. Белгороді обшук з метою відшукати викрадені речі.

З урахуванням правил дії кримінально-процесуального закону у просторі

вказіть підстави і порядок виконання названих дій.

3. Громадянин Грузії, який навчався у вищому навчальному закладі м. Києва, був затриманий за підозрою у вчиненні злочину. Посилаючись на те, що він громадянином іноземної держави, затриманий вимагав свого негайного звільнення.

Яке рішення може бути прийняте у такій ситуації? Які правила дії кримінально-процесуального закону щодо іноземців і осіб без громадянства?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

1. По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 3. ЗАСАДИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Семінарське заняття: Засади кримінального процесу.

Навчальна мета заняття: з'ясувати сутність і значення засад кримінального процесу; засвоїти їх визначення та систему; охарактеризувати зміст кожної засади.

Кількість годин: 6.

Навчальні питання:

1. Поняття засад кримінального провадження та їх система.
2. Загальна характеристика засад кримінального провадження.
3. Значення засад кримінального процесу.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття

1. Поняття і сутність засад кримінального процесуального права.

Чинне кримінальне процесуальне законодавство містить терміни: «Загальні положення» (розділ 1 КПК України); «Загальні положення досудового розслідування» (глава 19 КПК України); «Загальні положення судового розгляду» (§1 глави 28 КПК).

Наука кримінального процесуального права до цього часу не має єдиного погляду на визначення поняття «засади кримінального процесу». Безумовно, такі обставини утворюють додаткові труднощі для вивчення першого питання. Тому, з метою чіткого засвоєння поняття і сутності загальних засад кримінального провадження, необхідно виділити критерії, які дають можливість віднести те чи інше положення до загальних засад кримінального провадження. Головні з цих положень полягають у тому що: а) загальні засади кримінального провадження – це викладені у Конституції України, КПК України та інших правових актах кримінальні процесуальні норми загального характеру, які відображають суттєві риси і особливості кримінального провадження України; б) загальні засади діють на усіх або деяких стадіях кримінального провадження; в) допущене порушення хоча б однієї засади тягне за собою наслідки у вигляді скасування прийнятих у провадженні рішень.

2. В теперішній час кількість загальних засад кримінального провадження України та їх система чітко визначені статтею 7 КПК України. Тому під час обговорення другого питання, необхідно визначити підстави класифікації загальних засад кримінального провадження, що дає можливість чітко уявити їх систему: чи це буде класифікація за черговістю; направленістю на ті кримінальні процесуальні правовідносини, які та чи інша загальна засада регулює.

Теми рефератів:

1. Ознаки загальних засад кримінального провадження.
2. Класифікація загальних засад кримінального провадження.
3. Законність як загальна засада кримінального провадження.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Засади кримінального процесу.

Навчальна мета заняття: засвоїти зміст загальних засад кримінального провадження та значення загальних засад кримінального процесуального права; уміти застосовувати раніше вивчений матеріал при вирішенні ситуативних завдань

Кількість годин: 2.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Система кримінального процесуального законодавства.
2. Чинність кримінального процесуального закону в просторі, часі і щодо кола осіб.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Письмове завдання: Підготуйте зведену таблицю “ Засади кримінального процесу України” з посиланнями на статті Конституції України, Кримінального процесуального кодексу та інших законів за такою схемою:

<i>№ з/п</i>	<i>Найменування засади</i>	<i>Статті законів</i>		
		Конституція	КПК	Інші закони

2. Назвіть ті найважливіші положення кримінального процесу, які на думку вчених та на ваш погляд мають принципове значення і можуть мати статус засад кримінального процесу.

3. Визначте основні складові положення (постулати) засади презумпції невинуватості і підготуйте таблицю за вище вказаною схемою.

Завдання для практичних занять

1. Під час розслідування кримінального провадження у слідчого виникла необхідність у проведенні обшуку в гаражі підозрюваного Димко. Слідчий склав постанову про проведення обшуку після чого звернувся за згодою на його проведення до начальника слідчого відділу, який дав дозвіл на проведення обшуку. Слідчий у присутності двох понятих здійснив обшук і склав про це відповідний протокол.

Чи відповідають дії слідчого засадам кримінального процесу?

2. Дільничий офіцер поліції з метою перевірки інформації про незаконне зберігання вогнепальної зброї разом з оперуповноваженим карного розшуку прийшов у помешкання Іванова і пояснив свій візит перевіркою паспортного режиму. У той час, коли дільничний перевіряв документи Іванова і членів його сім'ї оперуповноважений оглянув усі кімнати, приміщення гаражу, горище. Після чого, нічого не знайшовши, співробітники поліції вибачились і пішли.

Чи відповідають вимогам засад кримінального процесу дії співробітники поліції?

3. Під час розслідування кримінального провадження про крадіжку було з'ясовано, що викрадені телевізор, відеомагнітофон і монітор комп'ютера обвинувачений можливо сховав на своїй дачі. З метою перевірки цієї інформації оперуповноважений карного розшуку за своєю ініціативою у відсутність мешканців проник у будинок, оглянув усі кімнати, горище. Не знайшовши викрадених речей, він усно повідомив слідчому, що проводити обшук в цьому помешканні немає сенсу.

Дайте оцінку дій оперуповноваженого карного розшуку.

4. У помешканні Павлова, який підозрюється у незаконному зберіганні наркотичних засобів, при невідкладних обставинах слідчий провів обшук без ухвали слідчого судді. Під час проведення обшуку листоноша приніс повідомлення про надходження бандеролі на ім'я Павлова. Слідчий вилучив повідомлення на бандероль і приєднав до протоколу обшуку.

Якими засадами кримінального процесу слід керуватися даючи оцінку даній ситуації? Як надалі слід діяти слідчому?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

1. По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 4. СУД, СТОРОНИ ТА ІНШІ УЧАСНИКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.

Семінарське заняття: Суд, сторони та інші учасники кримінального процесу.

Навчальна мета заняття: вивчити поняття учасників кримінального провадження та їх класифікацію; з'ясувати повноваження державних органів і посадових осіб, які здійснюють кримінальне провадження.

Кількість годин: 8.

Навчальні питання:

1. Поняття і класифікація сторін кримінального процесу.
2. Суд, слідчий суддя, присяжний як сторони кримінально-процесуальної діяльності.
3. Сторона обвинувачення.
4. Сторона захисту.
5. Потерпілий та його представник у кримінальному процесі. Їх процесуальний статус.
6. Інші учасники кримінального провадження.
7. Відводи сторін кримінального провадження.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. Діяльність по розгляду заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, розслідуванню та вирішенню кримінальних проваджень здійснюють різні учасники кримінального провадження, які між собою вступають у кримінальні процесуальні відносини. Процесуальний стан, права та обов'язки кожного, хто бере участь у кримінальному провадженні, суттєво відрізняються. Так, перші – державні органи та посадові особи – ведуть процес, другі – громадяни та юридичні особи – захищають у провадженні свій або представлений інтерес, треті – здійснюють допоміжну функцію у кримінальному процесі. Така різниця в діяльності учасників і є підставою для їх класифікації. Показником засвоєння питання теми являється знання визначення «суб'єкти кримінальної процесуальної діяльності», а також вміння їх класифікувати.

2. Державні органи і посадові особи, що ведуть процес – це основні учасники, оскільки без них неможлива кримінальна процесуальна діяльність. До них віднесені суд (суддя), прокурор, слідчий, керівник органу досудового розслідування, дізнавач, керівник органу дізнання, оперативні підрозділи.

Обговорюючи питання на семінарському занятті необхідно дати характеристику кожному учаснику. Рекомендується дотримуватися наступного порядку:

а) дати пояснення відповідного терміну («суд», «прокурор» і таке інше), користуючись вимогами ст. 3 КПК України;

б) розповісти про порядок призначення (звільнення, обрання) відповідної посадової особи на посаду для чого слід ознайомитись з нормами законів “Про судоустрій і статус суддів”, “Про прокуратуру”, та ін);

в) дати перелік обставин, які виключають участь того чи іншого учаснику у конкретному кримінальному провадженні (§ 6 глави 3 КПК України), а також у якому порядку здійснюється відвід;

г) дати характеристику повноважень кожного учаснику, посилаючись на відповідні статті КПК України.

3. До кримінальної процесуальної діяльності залучаються громадяни та юридичні особи, які мають свій особистий інтерес у кримінальному провадженні, або представляють інтереси інших зацікавлених у провадженні осіб (тобто, сторони провадження). Згідно із ст. 3 КПК України до цієї категорії належать підозрюваний, обвинувачений, захисник, потерпілий, цивільний позивач, цивільний відповідач, представники потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача. При обговоренні питання щодо цих учасників кримінального провадження слід дати характеристику таким учасником процесу як підозрюваний, обвинувачений, захисник, потерпілий і його представник.

Насамперед, необхідно визначити кого чинне кримінальне процесуальне законодавство України визнає обвинуваченим (ст. 42 КПК), підозрюваним (ст. 42 КПК України), захисником (ст. 45 КПК України), потерпілим (ст. 55 КПК України). Крім того, дати характеристику їх процесуальних прав і обов’язків, назвати кримінальну процесуальну функцію, яку той чи інший учасник здійснює.

Під час вивчення питання слід звернути увагу на те, що громадяни набувають кримінальний процесуальний статус підозрюваного, потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача та їх представників після складання відповідного процесуального документу слідчим, прокурором, судом (письмове повідомлення про підозру та ін.). Особа набуває статус підозрюваного після повідомлення про підозру.

4. При підготовці відповіді до питання слід також звернути увагу на правовий стан цивільного позивача, цивільного відповідача та їх представників у кримінальному процесі. Передусім необхідно з’ясувати умови спільного розгляду кримінального провадження і цивільного позову. Не кожний цивільний позов може розглядатися разом із кримінальним провадженням. Тому обговорюючи друге питання, необхідно чітко визначити за яких обставин цивільний позов може бути розглянутий у кримінальному процесі. Слід також звернути увагу, що ці умови витікають зі змісту глави 9 КПК України.

Участь у кримінальному процесі цивільного позивача і цивільного відповідача обумовлена можливістю сумісного розгляду кримінального провадження і цивільного позову. Процесуальне положення цивільного позивача, цивільного відповідача, їх представників викладені у ст.ст. 61–63 КПК України. Під час підготовки питання необхідно використати ті рекомендації, які були надані у попередній темі відносно учасників кримінального процесу. Крім того, слід визначити процесуальний статус

цивільного позивача з потерпілим і процесуальний статус цивільного відповідача з обвинуваченим.

5. Щодо інших учасників кримінального процесу, слід охарактеризувати існуючі в теорії думки стосовно поділу таких учасників на додаткові групи, а також їх характеристики. Слід навести характеристику та значення свідка, експерта, понятих, перекладача, спеціаліста в кримінальному процесі. Важливо також звернути увагу на тих осіб, які взагалі не мають жодних прав та обов'язків під час їх участі, а саме: статисти, секретар судового засідання тощо.

6. Особливу увагу слід приділити участі представників громадськості, служби у справах неповнолітніх під час судового розгляду кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, вчинені неповнолітніми, визначити їх завдання в кримінальному процесі.

7. Важливим при з'ясуванні правового статусу всіх учасників кримінального процесу є вирішення проблемних питань, які виникають у практичній діяльності, а також стосуються прогалин в законодавстві. Викладач на семінарському занятті повинен використовувати евристичний підхід, ставлячи проблемні задачі та формулюючи такі проблемні ситуації.

Теми рефератів:

1. Поняття суб'єктів кримінального провадження.
2. Класифікація суб'єктів кримінального провадження.
3. Цивільний позивач у кримінальному процесі.
4. Експерт у кримінальному процесі.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Суд, сторони та інші учасники кримінального процесу.

Навчальна мета заняття: студенти повинні отримати знання, про суд, сторони та інших учасників кримінального процесу.

Кількість годин: 2.

Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Поняття і класифікація сторін кримінального процесу.
2. Суд, слідчий суддя, присяжний як сторони кримінально-процесуальної діяльності.
3. Сторона обвинувачення.
4. Сторона захисту.
5. Потерпілий та його представник у кримінальному процесі. Їх процесуальний статус.
6. Інші учасники кримінального провадження.
7. Відводи сторін кримінального провадження.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваїте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показник правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків :

Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття:

1. Під час проведення досудового слідства у кримінальному провадженні про незаконне поміщення особи у психіатричну лікарню (ст. 151 КК України), яке вчинив слідчий прокуратури Давидов, прокурор району був присутній під час оголошення йому підозри, а також брав участь у його допиті як підозрюваного. Коли кримінальна справа розглядалась у суді то державне обвинувачення підтримував той же прокурор району. Підсудний Давидов заявив відвід обвинувачу у зв'язку з тим, що він брав участь у провадженні досудового розслідування і не може бути об'єктивним.

Чи підлягає заявлений відвід задоволенню? Яке процесуальне положення прокурора на різних стадіях кримінального процесу.

2. Під час розслідування кримінального правопорушення передбаченого ст. 257 КК України на адресу ст. слідчого Петрова неодноразово надходили анонімні листи з вимогами відмовитись від ведення кримінального провадження та погрозами знищення його майна шляхом підпалення. Через деякий час ст. слідчому Петрову повідомили з садового кооперативу, що на його садибі вночі сталася пожежа і згорів будинок. Слідчий виїхав на місце події, провів його огляд, про що склав протокол, а повернувшись до свого службового кабінету, розпочав кримінальне провадження за ознаками злочину передбаченого ст. 194 ч. 2 КК України, прийнявши її до свого провадження.

Дайте оцінку діям ст. слідчого та процесуальному значенню прийнятих рішень.

3. Під час розслідування кримінального провадження відносно Курінного у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 286 КК України, слідчий прийняв рішення про закриття кримінального провадження у зв'язку із відсутністю в діях підозрюваного складу злочину. Керівник органу досудового розслідування після вивчення кримінального провадження скасував постанову слідчого і дав слідчому письмові вказівки відносно провадження ряду слідчих (розшукових) дій. Але слідчий відмовився виконувати вказівки керівника і звернувся до прокурора з письмовою скаргою, де зазначив, що керівник органу досудового розслідування перевищив свої повноваження.

Хто правий у цій ситуації? У чому виражається процесуальна

самостійність слідчого?

4. Ващук, який довгий час під підтримував недоброзичливі стосунки зі своїм сусідом Ковтуном, знаходячись у стані сп'яніння, вирішив вистрілити в нього з мисливської рушниці, коли побачив, що той рубас у дворі дрова. Вийшовши на вулицю, він націлив рушницю у Ковтуна і вистрілив, але не влучив тому, що його відштовхнув Сіренко, який побачив, що Ковтун цілить у людину і підбіг до нього.

Чи можна визнати Ковтуна потерпілим у даному провадженні?

5. Під час огляду магазину, з якого було вчинено крадіжку товарів, до слідчого Гирі підійшов громадянин Хмурий і сказав, що бачив як на світанку його сусід Співак, який працює продавцем у магазині, щось закопував у саду. Хмурий підозрює, що там сусід ховав викрадені ним товари. Припинивши огляд місця події, слідчий взяв понятих і пішов до громадянина Співака в сад, де дійсно виявив викрадені у магазині речі. Присутньому при цьому продавцю Співаку слідчий заявив: — Ви підозрюєтесь у викрадені товарів з магазину. Прошу не лишати без мого дозволу місце постійного проживання і через день з'явитися у відділ поліції для допиту. Зайшовши до голови сільського споживчого товариства, слідчий заявив йому, що продавець Співак обвинувачується у вчиненні крадіжки товарів з магазину і що він усуває його від роботи.

1. Дайте правову оцінку діям слідчого. 2. Хто визнається підозрюваним у кримінальному процесі і який порядок визнання? 3. Ким і на яких підставах особа може бути відсторонена від посади?

6. Під час розслідування кримінального провадження про заподіяння неповнолітньому Лєскову тяжких тілесних ушкоджень, з проханням визнати законним представником потерпілого звернувся його дід, який пояснив, що батьки Лєскова виїхали за межі України на постійне місце проживання, а хлопчик проживає з ним. Зважаючи на такі обставини, слідчий склав постанову про визнання законним представником неповнолітнього його діда.

Дайте оцінку законності і обґрунтованості рішення слідчого.

7. Потерпілий Валенковський під час допиту висловив припущення, що бензинову пилку, яка знаходилась в його гаражі, могли викрасти його знайомі Нікіфоров або Коломак, тому що тільки вони знали про неї (потерпілий розказував їм про її придбання). Слідчий на підставі показань потерпілого виніс повідомлення про підозру Нікіфорову і Коломаку, запросив у відділ і допитав як підозрюваних.

Оцініть законність та обґрунтованість прийнятих слідчим рішень.

8. Слідчий зібрав достатньо доказів, які вказують на вчинення кримінального правопорушення гр. Уховенко, і, склавши письмове повідомлення про підозру, викликав у відділ поліції. Гр. Уховенко з'явився, але пояснив, що погано себе почуває і не може брати участь у проведенні слідчої (розшукової) дії. Слідчий погодився перенести повідомлення про підозру на два дні. Наступного дня Удовенко отримав виклик до слідчого судді для розгляду клопотання про обрання запобіжного заходу – особисте зобов'язання. Того ж

дня Уховенко звернувся до прокурора зі скаргою про те, що безпідставно відносно нього обирається запобіжний захід тому, що він ще не підозрюваний.

Чи обґрунтована скарга Уховенка? З якого моменту особа набуває статус підозрюваного?

9. Після оголошення підозрюваному Сліпенко про закінчення досудового слідства останній заявив клопотання про участь в ознайомленні із матеріалами кримінального провадження захисника Львова. Слідчий з'ясував, що Львов вже не працює в колегії адвокатів і зараз працює юристом у приватній фірмі.

Чи може Львов брати участь у провадженні як захисник? Хто може бути захисником на досудовому слідстві?

10. Під час огляду місця події – квартири гр. Петрусенко, з якої були викрадені цінні речі, приймав участь як спеціаліст співробітник науково-дослідного експертно-криміналістичного центру обласного УНП Цурко. Під час огляду він виявив на дзеркалі у вітальні відбитки пальців, які могли належати злочинцеві, і в присутності слідчого вилучив їх, про що було зазначено у протоколі огляду. Розслідуючи кримінальне провадження, слідчий призначив дактилоскопічну експертизу по цих відбитках і, упевнившись в тому, що Цурко має посвідчення на право проведення дактилоскопічної експертизи, доручив йому проведення цієї експертизи.

Чи допустив слідчий помилку? Який процесуальний стан експерта і спеціаліста?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.
По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 5. ДОКАЗИ І ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.

Семінарське заняття: Докази і доказування у кримінальному процесі.

Навчальна мета заняття: засвоїти поняття доказів та їх класифікацію, охарактеризувати процесуальні джерела доказів, елементи процесу доказування, предмет і межі доказування в кримінальному провадженні; визначити коло суб'єктів доказування.

Кількість годин: 6.

Навчальні питання:

1. Доказове право-підгалузь кримінального процесуального права.
2. Поняття і значення доказів. Належність і допустимість доказів. Їх класифікація.
3. Поняття кримінального процесуального доказування та його значення. Збирання, перевірка, оцінка доказів .
4. Предмет та межі доказування
5. Загальна характеристика видів доказів.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. Готуючись до відповіді необхідно звернути увагу на те, що доказами у кримінальному провадженні є фактичні дані, отримані у передбаченому КПК України порядку, на підставі яких слідчий, прокурор, слідчий суддя і суд встановлюють наявність чи відсутність фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню.

Важливим є усвідомити відмінність понять «факти» та «фактичні дані». Адже факти – це події, явища дійсності, які не можна «приєднати до провадження», а фактичні дані – це відомості про ці явища та події. І при доказуванні в кримінальному провадженні слідчий, прокурор і судді оперують відомостями про ці події та явища, а не самими фактами.

Крім того, важливим є з'ясувати не тільки види доказів, а й підстави для їх класифікації. Традиційно докази поділяють в залежності від їх відношення до обставини, яка підлягає доказуванню, стосовно до підозри та обвинувачення у вчиненні злочину, за джерелом отримання відомостей про факти, а також в залежності від природи джерела. Важливим є також усвідомити правила користування непрямими доказами.

З метою успішного засвоєння першого питання необхідно вивчити вимоги ст. 84 КПК України, де закріплені поняття доказів, перелік їх джерел.

2. Готуючись до відповіді на друге питання, слід дати визначення поняття «джерело доказів», а також відмінність від поняття «спосіб доказування» або «докази». Джерела доказів в кримінальному процесі.

Джерела доказів передбачені в частині 2 статті 84 КПК України. До них відносяться показання, речові докази, документи, висновки експертів.

Відповідаючи на дане питання необхідно не тільки перелічити всі джерела доказів, а й дати їх визначення та коротку характеристику.

3. Вивчаючи питання теми необхідно зважати на те, що КПК України не розкриває змісту поняття «кримінальне процесуальне доказування». Визначення цього поняття дає наука кримінального процесу. Тому для засвоєння матеріалу по цьому питанню необхідно ознайомитись із відповідними розділами підручників, а також рекомендованими літературними джерелами після чого сформулювати визначення поняття «доказування». Слід звернути увагу на те, що таке визначення повинно містити вказівки на: 1) урегульовану нормами КПК України діяльність; 2) суб'єктів кримінального процесу, що здійснюють процесуальну діяльність; 3) елементи процесу доказування.

4. Суб'єктами доказування є суд, суддя, прокурор, слідчий. Готуючись до питання слід приділити увагу такому поняттю, як «обов'язок доказування». Саме на суб'єктів доказування законом покладений цей обов'язок згідно зі ст. 92 КПК України. За ст. 17 КПК України сторона обвинувачення доводить винуватість особи поза розумним сумнівом. Необхідно також усвідомлювати, що ці положення поширюється також на захисника підозрюваного і підозрюваного, їх законних представників, на потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача та їх представників. Вони теж є суб'єктами

доказування, але на відміну від суду, судді, прокурор, слідчого і начальника слідчого відділу мають право, а не зобов'язані брати участь у доказуванні, тобто в збиранні, перевірці й оцінці доказів.

Теми рефератів:

1. Докази у кримінальному процесі.
2. Класифікація доказів у кримінальному процесі.
3. Кримінальне процесуальне доказування.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Докази і доказування у кримінальному процесі.

Навчальна мета заняття: студенти повинні отримати знання, про докази і доказування у кримінальному процесі.

Кількість годин: 1.

Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Поняття кримінального процесуального доказування та його значення. Збирання, перевірка, оцінка доказів.
2. Предмет та межі доказування
3. Загальна характеристика видів доказів.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваїте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

- I. Порядок проведення вступу до заняття.
 1. Розгляд питань згідно плану заняття.
- II. Порядок проведення основної частини заняття.
 1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття

1. Під час розслідування кримінального провадження про нестачу грошей у касі автотранспортного підприємства, слідчий повідомив про підозру касиру Зотовій в тому, що вона привласнила кошти, які отримувала при

продажу квитків, тобто вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 191 КК України. Зотова визнала себе винною частково і пояснила, що нестача дійсно сталася з її вини, але грошей вона не привласнила, у неї їх викрали частково, коли вона їхала у міському транспорті. Крім того, одного разу вона забула закрити сейф, де були гроші, а у кімнаті крім неї ще два працівника бухгалтерії, можливо вони викрали гроші. Слідчий пояснив, що підозру можна змінити тільки у тому разі, якщо Зотова докаже, що нестача сталася дійсно з таких обставин, як вона розказала. Зотова подала скаргу прокурору, який скасував подальші рішення слідчого.

Чому прокурор став на бік обвинуваченої Зотової?

2. Під час розслідування кримінального провадження про порушення правил безпеки дорожнього руху, що спричинили смерть потерпілого (ст. 286 ч. 2 КК України) слідчий зібрав такі докази:

1. Допитаний як свідок лікар “Швидкої допомоги” пояснив, що коли він надавав потерпілому допомогу на місці наїзду той був ще живий і сказав, що його збила автомашина чорного кольору марки ВАЗ.

2. Свідок Григоров пояснив, що йому розказував знайомий Васін про те, що його сусід по гаражу Треньов ремонтував свою автомашину ВАЗ чорного кольору (замінював фару, рихтував ліве крило) і сказав, що наїхав на чоловіка.

3. Допитаний як свідок Васін показання Григорова підтвердив.

4. Допитаний як підозрюваний Треньов пояснив, що того дня з гаражу не виїжджав, Васіну нічого не розповідав, крім того, ні на кого не наїжджав.

5. Під час огляду автомашини Треньова було встановлено, що ВАЗ-2105 № А 22-48 ХА чорного кольору має на лівому крилі сліди виправлень (рихтування), на лівій фарі відсутнє скло, на бампері – краплі речовини темно-бурого кольору схожої на кров.

6. Відповідно до висновків судово-медичної експертизи краплі темно-бурого кольору, знайдені на бампері автомашини Треньова, є кров’ю людини, І групи (кров потерпілого також віднесена до І групи).

7. Свідок Богаєв пояснив, що бачив як автомашина ВАЗ-2105 чорного кольору їхала з великою швидкістю, наїхала на чоловіка і, не зупиняючись, поїхала далі.

8. Під час огляду місця події були виявлені і вилучені шматки скла, схожі на скло від автофари.

9. Криміналістична експертиза відновлення цілого по частинах дійшла висновку, що розбите скло з місця події є складовою частиною фари автомашини типа ВАЗ-2105.

10. Встановлено, що Треньов на роботі та вдома характеризується як порядна людина, але двічі за останній рік притягувався до амін. відповідальності за порушення правил дорожнього руху.

Класифікуйте зібрані докази, назвіть джерела доказів.

3. Під час досудового слідства у кримінальному провадженні про крадіжку 3 легкових автомобілів з майданчика станції технічного обслуговування, слідчий одержав від співробітника оперативного підрозділу

касету з магнітофонним записом розмови головного інженера СТО з бригадиром слюсарів, з якої можна було дійти висновку, що їм відомо хто викрав автомобілі і вони мають надію одержати від крадіїв свою долю “за мовчання”. Оперуповноважений пояснив, що за своєю ініціативою він встановив пристрій для підслуховування у кабінеті головного інженера і таким чином записав усі його розмови за один день. Після прослуховування вибрав його розмову з бригадиром, переписав на окрему касету. Слідчий роз’яснив оперуповноваженому, що не може прилучити касету до справи.

Як повинен обґрунтувати слідчий свою відмову?

4. Розслідуючи кримінальне провадження про викрадення кольорових металів у великих розмірах на заводі “Метиз”, слідчий доручив співробітникам оперативних служб встановити осіб, що скуповували викрадений метал. Через 10 діб слідчий одержав фотокопії товарно-транспортних накладних з яких було видно, що метал одержувала комерційна фірма “Унтер”. У своєму рапорті оперуповноважений повідомив, що фотокопії були виготовлені під час оперативно-розшукових заходів, а оригінали документів злочинці знищили.

Яке рішення повинен прийняти слідчий, керуючись правилами перевірки та оцінки доказів?

5. Ковальов і Сисоєв були затримані за підозрою у вчиненні крадіжки з магазину за попередньою змовою. Але Ковальов під час допиту стверджував, що крадіжку він скоїв сам, Сисоєва ніколи не бачив і з ним не знайомий. Слідчий прилучив до справи фотографії місця пригоди, у тому числі замка дверей зі слідом пошкодження, а також фото знайдене під час обшуку у помешканні Сисоєва, де він був сфотографований разом з Ковальовим.

Дайте порівняльну характеристику доказового значення фотознімків з місця пригоди та фотознімка вилученого під час обшуку.

Письмове завдання: З метою успішного засвоєння теми необхідно вивчити вимоги ст. 84 КПК України, де закріплені поняття доказів, перелік їх джерел, а також виконати письмове завдання (скласти таблицю):

Таблиця. Докази.

Підстави класифікації	Вид доказів
-----------------------	-------------

III. Порядок проведення заключної частини заняття.
По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 6. ФІКСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ. ПРОЦЕСУАЛЬНІ РІШЕННЯ, ПОВІДОМЛЕННЯ, СТРОКИ ТА ВИТРАТИ

Семінарське заняття: Фіксування кримінального провадження. Процесуальні рішення, повідомлення, строки та витрати.

Навчальна мета заняття: студенти повинні отримати знання, про фіксування кримінального провадження. Процесуальні рішення, повідомлення, строки та витрати.

Кількість годин: 4.

Навчальні питання:

1. Форми фіксування кримінального провадження.
2. Поняття і види кримінально-процесуальних документів. Процесуальні рішення.
3. Протоколи та додатки до протоколів.
4. Поняття та класифікація строків у кримінальному процесі.
5. Порядок обчислення процесуальних строків.
6. Поняття і види процесуальних витрат.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. Процесуальні документи – це передбачені і регламентовані нормами чинного кримінального процесуального законодавства України, виражені у процесуальній формі акти, в яких фіксуються дії і рішення посадових осіб і органів, що ведуть кримінальний процес. Вивчаючи цю тему, студенти мають надати класифікацію усіх процесуальних документів, які складаються по кримінальному провадженню і з'ясувати вимоги, що пред'являються до кожного документа (протоколу, постанови, подання, ухвали, обвинувального акту, вироку тощо).

2. Процесуальні строки – це встановлені чинним кримінальним процесуальним законодавством України проміжки часу для здійснення процесуальних дій і прийняття рішень, а також для виникнення, зміни або припинення процесуальних правовідносин. Види строків та правила їх обчислення і поновлення передбачені ст. ст. 113-117 КПК України.

3. Процесуальні витрати – це пов'язані із забезпеченням провадження кошти, видані свідкам, експертам, потерпілим тощо. Суми витрачені на зберігання, пересилання і дослідження речових доказів. Ст.ст. 118-126 КПК України передбачають порядок обчислення відшкодування процесуальних витрат.

Під час проведення розслідування у кримінальних провадженнях органи досудового розслідування і суди витрачають кошти, збираючи і досліджуючи докази. Незалежно від того, яким із перелічених органів були допущені витрати, вони завжди визнаються процесуальними витратами. При підготовці до питання необхідно ознайомитись з вимогами глави 8 КПК України. Показником засвоєння питання являється знання: 1) видів витрат, що відносяться до процесуальних; 2) порядку відшкодування процесуальних витрат.

4. Підготовку до вивчення питання рекомендовано почати з повторення ст. 2 КПК України, яка закріплює задачі кримінального провадження. Обговорюючи це питання слід показати як процесуальні строки сприяють охороні прав і законних інтересів громадян та юридичних осіб, що приймають

участь у кримінальному процесі, а також швидкому і ефективному розслідуванню кримінальних проваджень.

Крім цього для засвоєння питання необхідно вивчити вимоги ст. 115 КПК України, у якій детально викладені правила обчислення строків у кримінальному процесі. При обговоренні питання звернути увагу на: 1) одиниці обчислення строків; 2) способи визначення початкового моменту перебігу строку; 3) порядок визначення закінчення строку; 4) порядок поновлення пропущеного строку з поважних причин (ст. 117 КПК України).

Процесуальні строки встановлені у багатьох статтях КПК України. Слід звернути увагу на те, що характер вимог щодо строків різний. В одних випадках кримінальна процесуальна норма передбачає виконання конкретної процесуальної дії у визначений строк (наприклад, вимоги ст.186 КПК України); в інших – шляхом встановлення строку обмежується здійснення тієї чи іншої процесуальної дії (наприклад. Ст. 426 КПК – строки касаційного оскарження). Така відмінність може послужити підставою поділу процесуальних строків на кілька груп в залежності від:

а) одиниці обчислювання; б) тривалості; в) характеру припису.

Класифікацію строків необхідно супроводжувати прикладами з КПК України.

Теми рефератів:

1. Процесуальні строки: порядок обчислення.
2. Поняття судових витрат.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків :

Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Фіксування кримінального провадження. Процесуальні рішення, повідомлення, строки та витрати.

Навчальна мета заняття: засвоїти поняття та види фіксування кримінального провадження, кримінальних процесуальних строків, правила їх обчислення; усвідомити поняття і види процесуальних витрат та порядок їх стягнення.

Кількість годин: 1.

Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Форми фіксування кримінального провадження.
2. Поняття і види кримінальних процесуальних документів. Процесуальні рішення.
3. Протоколи та додатки до протоколів.
4. Поняття та класифікація строків у кримінальному процесі.
5. Порядок обчислення процесуальних строків.
6. Поняття і види процесуальних витрат.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття

1. 1 лютого о 23 годині на місці вчинення злочину (розбійного нападу) був затриманий Ветров. 2 лютого о 10 годині слідчий склав протокол затримання Ветрова з додержанням вимог ст. 207 КПК України. 5 лютого о 9 годині слідчий, після пред'явленого обвинувачення Ветрову, звернувся з поданням до суду про обрання обвинуваченому запобіжного заходу – взяття під варту. Звернувшись за одержанням на це згоди до прокурора він одержав зауваження від останнього про порушення процесуального строку затримання підозрюваного. Слідчий пояснив, що триденний строк, передбачений вимогами ст. 207 КПК, він не порушив.

Дайте оцінку позиції слідчого і прокурора.

2. 1 березня місцевий суд проголосив виправдувальний вирок відносно підсудного Зотова, який обвинувачувався у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 190 КК. 16 березня потерпілий звернувся з апеляцією до суду, але суддя пояснив потерпілому, що він пропустив строк подачі апеляції тому вона не може бути прийнята.

Дайте оцінку законності прийнятого рішення суддею.

3. Мешканця м. Києва Прокопенка викликав для допиту як свідка слідчий м. Харкова. Після допиту свідок висловив прохання сплатити йому добові, а також вартість проїзду у вагоні класу “люкс”. Слідчий склав постанову про відшкодування коштів свідкові, вказавши оплату білетів у плацкартному вагоні.

Чи вірно поступив слідчий?

5. Ростенко, як свідок протягом майже усього робочого дня брав участь у проведенні слідчої дії – слідчого експерименту. Після закінчення слідчої дії, підписання протоколу свідок заявив слідчому клопотання про відшкодування йому денної платні у зв'язку з тим, що він працює по договору на будівництві приватного будинку і господар за пропущений день не заплатить йому.

Як повинен вчинити слідчий?

6. Результати огляду місця події (автоаварії) були зафіксовані в протоколі огляду, до якого додано схему розташування об'єктів та серію оглядових і детальних фотознімків. На одному з них, підписаному слідчим і

понятими, було видно чітко зображення уламка карданного вала, про який нічого не було сказано у протоколі огляду місця події. Що собою становлять додатки до протоколу слідчої дії і яке їх процесуальне значення?

7. Потерпілий Квасницький при проведенні впізнання вказав на Баб'яка як на чоловіка, який два дні тому, погрожуючи фінським ножом, відібрав у нього гаманець з грошима і документами та ручний годинник японської фірми «Орієнт». Після виконання цієї слідчої (розшукової) дії слідчий прийняв рішення затримати Баб'яка як підозрюваного.

1. Чи є в даному випадку підстави для затримання опізнаного? 2. Які підстави для затримання підозрюваного у вчиненні злочину передбачені КПК України? 3. Який процесуальний документ виноситься при затриманні особи як підозрюваної і який його зміст? 4. Пригадайте процесуальні права, які має підозрюваний у вчиненні злочину. 5. Чи може бути протокол затримання джерелом доказу в кримінальному провадженні?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.
По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 7. ВІДШКОДУВАННЯ (КОМПЕНСАЦІЯ) ШКОДИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ. ЦИВІЛЬНИЙ ПОЗОВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Семінарське заняття: Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні. Цивільний позов у кримінальному провадженні.

Навчальна мета заняття: засвоїти поняття шкоди завданої кримінальним правопорушенням, поняття і значення цивільного позову у кримінальному провадженні, відшкодування (компенсація) шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури та суду.

Кількість годин: 2.

Навчальні питання:

1. Поняття та види шкоди, яка підлягає відшкодуванню (компенсації) у кримінальному провадженні.
2. Поняття, значення, предмет та підстави цивільного позову про відшкодування (компенсацію) майнової (моральної) шкоди, завданої кримінальним правопорушенням.
3. Відшкодування (компенсація) майнової (моральної) шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю правоохоронних органів та суду.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. При розгляді першого питання необхідно встановити поняття шкоди

завданої кримінальним правопорушенням, відшкодування (компенсація) шкоди потерпілому. Встановити осіб, які будуть відшкодовувати шкоду потерпілому. Порядок відшкодування шкоди.

2. Особа, якій кримінальним правопорушенням або іншим суспільно-небезпечним діянням завдано майнової та/або моральної шкоди, має право пред'явити цивільний позов. Слід визначити поняття і значення цивільного позову у кримінальному провадженні. Переваги спільного розгляду цивільного позову і матеріалів кримінального провадження. Форму і зміст позовної заяви. Підстави і порядок пред'явлення цивільного позову. Доказування цивільного позову. Особливості досудового провадження, в якому заявлено цивільний позов. Процесуальні засоби забезпечення відшкодування, завданої кримінальним правопорушенням, шкоди та можливої конфіскації майна. Вирішення цивільного позову.

3. Слід встановити порядок відшкодування (компенсація) шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури та суду.

Теми рефератів:

1. Відшкодування (компенсація) шкоди потерпілому.
2. Поняття і значення цивільного позову у кримінальному провадженні.
3. Доказування та процесуальні засоби забезпечення цивільного позову.
4. Особливості розслідування та розгляду кримінальних проваджень по яких заявлено цивільний позов.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси:

постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні. Цивільний позов у кримінальному провадженні.

Навчальна мета заняття: засвоїти поняття шкоди завданої кримінальним правопорушенням, поняття і значення цивільного позову у кримінальному провадженні, відшкодування (компенсація) шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури та суду.

Кількість годин: 1.

Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Поняття та види шкоди, яка підлягає відшкодуванню (компенсації) у кримінальному провадженні.
2. Поняття, значення, предмет та підстави цивільного позову про відшкодування (компенсацію) майнової (моральної) шкоди, завданої кримінальним правопорушенням.
3. Відшкодування (компенсація) майнової (моральної) шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю правоохоронних органів та суду.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.

7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.

8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичних занять

1. До відділу поліції із заявою звернувся директор малого підприємства “Мрія” Перов про те, що з вантажівки, яка належить підприємству невідомі особи викрали підготовану для транспортування множувальну техніку, яка також належала МП «Мрія». У своїй заяві Перов прохав визнати його потерпілим, вжити заходів до розшуку техніки та відшкодування збитків. Після перевірки заяви слідчий вніс ці відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочав досудове розслідування, визнав Перова потерпілим, а також цивільним позивачем.

Дайте оцінку діям та рішенням слідчого.

2. Під час розслідування кримінального провадження про злочин, передбачений ч. 2 ст. 187 КК України потерпілий Чарков звернувся із заявою до слідчого про визнання його цивільним позивачем, щоб підозрюваний відшкодував йому завдані злочином збитки. Слідчий визнав Чаркова цивільним позивачем, а відносно підозрюваного склав постанову про визнання його цивільним відповідачем.

Чи вірні такі рішення слідчого?

3. Мармеладова шляхом шахрайства заволоділа грошима і майном Книженко в розмірі 1500 грн. Після внесення цих відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань та початку досудового розслідування Книженко була визнана потерпілою, заявила цивільний позов на суму 1500 грн. і визнана цивільним позивачем. Слідчий наклав арешт на майно Мармеладової – холодильник, вартістю 500 грн. та телевізор, вартістю 700 грн. Після цього підозрювана Мармеладова звернулась до слідчого з проханням прийняти від неї 1200 грн. у рахунок відшкодування завданої нею шкоди.

Як має діяти слідчий в цій ситуації? На яке майно не може бути накладений арешт?

4. Жмурко (13 років), Дудін (19 років) та Линза (18 років) за попередньою змовою вчинили крадіжку речей із мінімаркету “Ліга-фуд” на загальну суму 3000 грн. Під час досудового слідства кримінальне провадження відносно Жмурко виділена в окреме провадження і направлена до суду для вирішення питання про застосування заходів виховного характеру.

Хто і в якому порядку повинен відшкодувати шкоду завдану злочинними діями?

5. Шаленко побачивши біля заводу «Торчприбор» службову автомашину з відкритими дверцятами та ключами, скористався відсутністю водія і викрав машину. Рухаючись автомобілем з перевищенням швидкості, він на автобусній зупинці збив Величко, якому в результаті наїзду спричинив тяжкі тілесні ушкодження. Величко був визнаний потерпілим, крім того він заявив цивільний позов.

У якому порядку і хто повинен відшкодувати збитки Величко?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.
По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 8. ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.

Семінарське заняття: Заходи забезпечення кримінального провадження.

Навчальна мета заняття: усвідомити поняття і класифікацію заходів забезпечення кримінального провадження; охарактеризувати підстави, умови і порядок їх застосування.

Кількість годин: 8.

Навчальні питання:

1. Поняття, підстави і мета застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
2. Види заходів забезпечення кримінального провадження.
3. Запобіжні заходи в системі заходів забезпечення кримінального провадження.
4. Види запобіжних заходів.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. Здійснення кримінальної процесуальної діяльності часто пов'язане з застосуванням державними органами, що ведуть процес, примусу відносно громадян, що залучені до кримінального провадження. У ряді випадків учасники процесу та інші суб'єкти заважають розслідуванню і вирішенню кримінальних проваджень, не виконують процесуальні обов'язки, або своїми діями порушують порядок кримінального провадження.

Для забезпечення розслідування закон передбачає систему заходів забезпечення кримінального провадження. Заходи забезпечення кримінального провадження за своїм характером не однакові, їх застосування переслідує різну мету. В залежності від таких обставин є підстави для класифікації заходів забезпечення кримінального провадження. Підготовка відповіді на перше запитання вимагає вивчення відповідних розділів підручника, а також Розділу 2 КПК України. Необхідне засвоєння першого питання припускає уміння відобразити співвідношення понять: “заходи забезпечення кримінального провадження” – “запобіжні заходи”.

2. При обговорення змісту конкретних заходів забезпечення кримінального провадження рекомендується дотримуватись такої послідовності:

- а) підстави і мета застосування;
- б) суб'єкти, що мають право застосувати заходи забезпечення кримінального провадження;
- в) особи, відносно яких може застосовуватись конкретний захід забезпечення кримінального провадження;
- г) порядок процесуального оформлення застосування заходу забезпечення кримінального провадження.

3. Зміст запобіжних заходів, що являються складовою частиною заходів забезпечення кримінального провадження, відноситься до обговорення третього питання заняття.

Під час заняття необхідно показати їх співвідношення крім того, слід пам'ятати, що запобіжні заходи, як правило, застосовуються до підозрюваного і обвинуваченого. Саме цим відрізняються заходи забезпечення кримінального провадження, які застосовуються не тільки відносно підозрюваного та обвинуваченого, але і потерпілого, цивільного позивача, свідка. Обираючи запобіжний захід. Окрім підстав, що вказані у ст.177 КПК, необхідно врахувати обставини, перелічені у ст. 178 КПК України.

4. Кримінально-процесуальним законодавством передбачений вичерпний перелік запобіжних заходів (ст. 176, 493, ч.4 ст. 499 КПК України). Зміст кожного запобіжного заходу розкривається у спеціальних нормах (ст. ст. 179-183, 207, 493, 499 КПК України). Під час обговорення питання необхідно висвітлити співвідношення запобіжних заходів один з одним.

Розглядаючи такий запобіжний захід, як взяття під варту, важливо звернути увагу на питання оскарження до апеляційного суду постанови слідчого судді про обрання цього запобіжного заходу.

Теми рефератів:

1. Заходи забезпечення кримінального провадження: поняття, ознаки.
2. Заходи забезпечення кримінального провадження: види та класифікація.
3. Запобіжні заходи: поняття, ознаки.
4. Запобіжні заходи: види та класифікація.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М.

Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.

2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.

3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.

4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.

5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.

6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.

7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.

8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Заходи забезпечення кримінального провадження.

Навчальна мета заняття: усвідомити порядок обрання, зміни і скасування запобіжних заходів.

Кількість годин: 2.

Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Поняття і види кримінального процесуального примусу.
2. Заходи забезпечення кримінального провадження і підстави їх застосування.
3. Запобіжні заходи , затримання.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.

2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.

3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

- I. Порядок проведення вступу до заняття.
1. Розгляд питань згідно плану заняття.
- II. Порядок проведення основної частини заняття.
1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття

1. Під час розслідування кримінального провадження про розкрадання матеріальних цінностей з крамниці, слідчий запросив продавців Травкіну та Чадову для допиту. Але у призначений час Чадова не з'явилась. Не з'явилась вона і тоді, коли слідчий направив їй повістку вдруге. Після чого слідчий склав постанову про привід Чадової, доручив черговому відділу поліції примусово доставити її наступного дня о 9 годині ранку. Виконуючи постанову слідчого черговим нарядом о 7 годині ранку Чадова було доставлена у відділ, обурена такими діями співробітників поліції, повідомила, що вона хвора, а з нею поводяться як з винуватою, того ж дня Чадова звернулась до прокурора зі скаргою.

Чи обґрунтована скарга Чадової?

2. Краско визнаний потерпілим у справі про розбійний напад, допитаний як потерпілий дав детальні пояснення про обставини скоєного злочину. Коли був затриманий підозрюваний Адамов. Слідчий вирішив пред'явити його

Краско для впізнання. Але потерпілий відмовився з'явитись на виклик слідчого і пояснив, що до своїх показань йому нічого доповнити, він все розказав.

Яке рішення необхідно прийняти слідчому?

3. Завідуюча крамницею Попова і продавець Сизов, що обвинувачувались у розкраданні грошових коштів шляхом присвоєння, використовуючи своє службове становище, перешкоджали слідчому в провадженні слідчих (розшукових) дій, намагаючись переховати і знищити документи, впливали на свідків.

Яке рішення необхідно прийняти слідчому за таких обставин?

4. Під час допиту потерпілої у кримінальному провадженні про зґвалтування було встановлено, що вона бачила на грудях у чоловіка, який на неї напав, татуювання у вигляді птаха. За підозрою у вчиненні цього злочину був затриманий Титов. Після його допиту як підозрюваного слідчий склав постанову про освідування з метою виявлення на грудях Титова особливих прикмет, про які розповіла потерпіла. Але Титов заявив, що роздягатись не буде у присутності слідчого і він не має бажання щоб його тіло хтось розглядав.

Як необхідно поступити слідчому?

5. 4 липня було розпочате досудове розслідування про розкрадання чужого майна й одержання хабара директором фірми "Меблі" Майбородою, директором деревообробного комбінату Борисенко і завідуючим меблевим магазином Сальниковим.

Майборода був заарештований 16 липня, Борисенко і Сальников переховуються. У зв'язку з цим слідство 20 липня було припинено.

16 вересня, відновивши провадження, слідчий звернувся з клопотанням про продовження терміну досудового слідства й утримання підозрюваного під вартою.

Визначте, які процесуальні помилки допущені слідчим? Який порядок продовження строку досудового слідства й утримання підозрюваних під вартою?

6. У провадженні слідчого знаходилось кримінальне провадження про кримінальне правопорушення, за який за законом може бути призначене покарання, не пов'язане з позбавленням волі. У відношенні підозрюваного Кольцова був обраний запобіжний захід – особисте зобов'язання. Проте він без дозволу слідчого поїхав у Ялту по туристичній путівці.

Які заходи повинен прийняти слідчий?

7. Подберезкін був заарештований слідчим у зв'язку із вчиненням дорожньо-транспортної пригоди. Подберезкін має спокійний характер, розважливий, кається у вчиненому. Він заявив клопотання про зміну йому запобіжного заходу – тримання під вартою на особисте зобов'язання і дав обіцянку, що, знаходячись на свободі, буде працювати і віддавати свій заробіток потерпілому для відшкодування заподіяної йому шкоди. Слідчий виніс постанову про зміну запобіжного заходу – тримання під вартою на особисте зобов'язання.

Який порядок зміни і скасування запобіжних заходів? Чи правильні дії слідчого?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.
По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА.

ТЕМА № 9. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.

Семінарське заняття: Загальні положення досудового розслідування.

Навчальна мета заняття: визначити та з'ясувати сутність загальних положень досудового розслідування, форми досудового розслідування, їх співвідношення.

Кількість годин: 4.

Навчальні питання:

1. Поняття стадії досудового розслідування.
2. Форми досудового розслідування: дізнання та досудове слідство.
3. Поняття та характеристика загальних положень досудового розслідування.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. **Досудове розслідування** – стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності.

Називаючи розслідування «досудовим», законодавець тим самим вказує на його співвідношення з основною частиною судового розгляду – судовим слідством. Досудове розслідування передує провадженню в суді і покликане забезпечити його успішне проведення, однак його не можна розглядати тільки як стадію, провадження якої здійснюється до суду і для суду. Ця стадія має особливості, що свідчать про її самостійний характер, зокрема, вона:

- 1) має свої самостійні завдання, які впливають із загальних завдань кримінального провадження (ст. 2 КПК України);
- 2) чітко окреслені межі в системі кримінального процесу – з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до винесення рішення, яким завершується провадження розслідування (в ряді випадків кримінальне провадження отримує й своє вирішення по суті, коли провадження в ньому закривається при наявності до того законних підстав);
- 3) свій зміст та свою процесуальну форму;
- 4) характеризується колом учасників, які беруть в ній участь;
- 5) характеризується колом специфічних рішень, що можуть бути прийняті

після закінчення досудового розслідування: закриття кримінального провадження, звернення прокурора до суду з клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності, або звернення прокурора до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів виховного характеру або клопотанням про застосування примусових заходів медичного характеру. Загальні положення досудового слідства можна розглянути як встановлені законом і обумовлені принципами кримінального процесу правила, що виражають характерні особливості досудового слідства, як самостійної стадії процесу, і визначають найбільш суттєві вимоги, що пред'являються до порядку провадження слідчих дій та прийняття рішень.

Досудове розслідування є основною формою досудової підготовки матеріалів кримінального провадження, яке здійснюється у формі дізнання та досудового слідства.

2. **Дізнання** – це одна з форм досудового розслідування, яка представляє собою врегульовану кримінальним процесуальним законодавством України діяльність дізнавача, що полягає в провадженні досудового розслідування кримінальних проступків, з метою досягнення завдань кримінального провадження.

Під час досудового розслідування кримінальних проступків не допускається застосування запобіжних заходів у вигляді домашнього арешту, застави або тримання під вартою.

Для досудового розслідування кримінальних проступків дозволяється виконувати всі слідчі (розшукові) дії, передбачені КПК України, та деякі види негласних слідчих (розшукових) дій.

Дізнавач зобов'язаний у найкоротший строк, але не пізніше двадцяти п'яти днів після повідомлення особі про підозру, подати на затвердження прокурору один з зазначених процесуальних документів:

- 1) проект рішення про закриття кримінального провадження;
- 2) проект клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності;
- 3) обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру або клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру;
- 4) клопотання про продовження строку досудового розслідування з підстав, передбачених КПК.

Загальні положення досудового слідства містять правові положення, що забезпечують єдиний і обов'язковий по всіх кримінальних провадженнях процесуальний порядок розслідування. Основні положення досудового слідства викладені у главі 19 КПК України (ст.ст. 214-222 КПК України).

Теми рефератів:

1. Досудове розслідування злочинів і кримінальних проступків.
2. Поняття і види підслідності.
3. Строки досудового розслідування.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Загальні положення досудового розслідування.

Навчальна мета заняття: визначити та з'ясувати сутність загальних положень досудового розслідування, форми досудового розслідування, їх співвідношення.

Кількість годин: 1.

Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Поняття стадії досудового розслідування.
2. Форми досудового розслідування: дізнання та досудове слідство.
3. Поняття та характеристика загальних положень досудового розслідування.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.

3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шилю. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний покажчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

- I. Порядок проведення вступу до заняття.
 1. Розгляд питань згідно плану заняття.
- II. Порядок проведення основної частини заняття.
 1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття

1. До слідчого органу, що розслідував кримінальне провадження про крадіжку поєднану з проникненням у житло (ч. 3 ст. 185 КК), яку вчинив Дмитрієв у Київському районі м. Харкова, надійшло ще два кримінальних провадження про крадіжки, вчинені Дмитрієвим у інших районах м. Харкова. Слідчий виніс постанову про об'єднання кримінальних проваджень в одне провадження і почав виконувати слідчі (розшукові) дії по об'єднаному провадженню.

Дайте оцінку діям слідчого.

2. Група неповнолітніх вчинила кримінальне правопорушення, передбачені п. 6 ч. 2 ст. 115 і ч. 3 ст. 187 КК України.

Який орган зобов'язаний здійснювати розслідування?

3. Під час розслідування кримінального провадження про крадіжку, вчинену в особливо великих розмірах (ч. 5 ст. 185 КК України), слідчий встановив, що підозрюваний вчинив ще й кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 364 КК України. Зважаючи на те, що провадження про злочини, передбачені ст. 364 КК України підслідні органам прокуратури,

слідчий склав постанову про передачу кримінального провадження за підслідністю і надіслав її до прокуратури.

Дайте оцінку рішенням слідчого.

4. Вирішуючи питання про призначення провадження до судового розгляду, суддя встановив, що слідчий органу досудового розслідування НП порушив вимоги ст. 216 КПК України і закінчив розслідування кримінального провадження про кримінальне провапорушення, що підслідне державному бюро розслідування.

Яке рішення повинен прийняти суд?

7. Серафимов і Горін на території спортивного комплексу увечері 28 липня здійснили розбійний напад на Хрунова і заволоділи його барсеткою з грошима і документами. Того ж вечора у тому ж місці Гаркавий на підставі особистої неприязні заподіяв Хрунову тяжкі тілесні ушкодження. Слідчий почав розслідування двох кримінальних проваджень, які потім об'єднав в одне провадження посиляючись на те, що потерпілий в обох кримінальних провадженнях один.

Дайте оцінку рішень слідчого.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 10. СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) І НЕГЛАСНІ СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ.

Семінарське заняття: Слідчі (розшукові) і негласні слідчі (розшукові) дії.

Навчальна мета заняття: вивчити поняття, класифікацію та види слідчих (розшукових) дій; засвоїти підстави та процесуальний порядок провадження окремих слідчих (розшукових) дій, оформлення їх результатів.

Кількість годин: 2.

Навчальні питання:

1. Поняття і сутність слідчих (розшукових) дій.
2. Види слідчих дій.
3. Процесуальна характеристика слідчих (розшукових) дій.
4. Негласні слідчі (розшукові) дії.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. Під час досудового розслідування слідчий виконує ряд процесуальних дій, але не всі вони можуть бути визначені поняттям “слідчі (розшукові) дії”. У теорії кримінального процесу слідчими називають лише ті процесуальні дії, які, на відміну від інших (наприклад, обрання запобіжного заходу, роз'яснення учасникам прав, та інше), направлені на виявлення, фіксацію і перевірку фактичних даних, що мають доказове значення у кримінальному провадженні. Вивчаючи тему “Докази” ми підкреслили, що слідчі (розшукові) дії являються головним та найбільш поширеним засобом збирання доказів, за допомогою

яких встановлюються усі обставини скоєного злочину (ч. 93 КПК України). Вищеназвані обставини важливо враховувати даючи визначення поняття і сутності слідчих (розшукових) дій.

2. КПК України передбачає вичерпний перелік слідчих (розшукових) дій. Необхідно уважно вивчити вимоги глав 20, 21 КПК України.

У кожному кримінальному провадженні проведення усіх, передбачених законом, слідчих (розшукових) дій не обов'язкове. В залежності від конкретних обставин слідчий самостійно вирішує питання про проведення тої чи іншої слідчої (розшукової) дії, а також у якій послідовності їх провести.

Вивчення переліку усіх слідчих (розшукових) дій дає можливість правильно їх класифікувати. Класифікацію слідчих (розшукових) дій можна здійснити в залежності від тієї мети, яку необхідно досягти під час провадження тієї чи іншої слідчої (розшукової) дії (перевірка, уточнення або одержання інформації).

Засвоєння другого питання передбачає вміння дати процесуальну характеристику слідчим (розшуковим) діям. Пропонується додержувати такої послідовності:

- а) підстави для провадження (юридичні і фактичні);
- б) мета провадження слідчої (розшукової) дії;
- в) учасники слідчої (розшукової) дії;
- г) порядок провадження;
- д) процесуальне оформлення результатів проведеної слідчої (розшукової) дії. До проблеми обговорення цього питання проблеми тактики та психології слідчих (розшукових) дій не входять, тому що ці питання вивчаються криміналістикою та судовою психологією.

3. Негласні слідчі (розшукові) дії це слідчі (розшукові) дії відомості про факт та проведення яких не підлягає розголошенню. Слід встановити поняття, підстави проведення. Види негласних слідчих (розшукових) дій. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні та в інших цілях. Вивчити загальні положення про втручання у приватне спілкування.

Теми рефератів:

1. Поняття, види та система слідчих (розшукових) дій.
2. Процедура провадження допиту.
3. Пред'явлення для впізнання, його мета, види, порядок провадження та оформлення.
4. Поняття, види, підстави і порядок проведення обшуку.
5. Огляд, його мета, види і порядок проведення.
6. Експертиза трупа, підстави та процесуальний порядок провадження.
7. Слідчий експеримент.
8. Освідчення, його мета, види.
9. Підстави і порядок призначення експертизи.

10. Поняття, види та система негласних слідчих (розшукових) дій.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Слідчі (розшукові) і негласні слідчі (розшукові) дії.

Навчальна мета заняття: перевірити, поглибити та закріпити знання, для набуття навичок і умінь правильного застосування кримінального процесуального закону, провадження слідчих (розшукових) дій і складання відповідних процесуальних документів.

Кількість годин: 1.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Поняття і значення слідчих (розшукових) дій, умови та підстави їх проведення.
2. Класифікація слідчих (розшукових) дій та їх види.
3. Процесуальна характеристика окремих слідчих (розшукових) дій.
4. Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії та підстави їх

проведення.

5. Поняття, види та система негласних слідчих (розшукових) дій.

6. Організація проведення та фіксація результатів негласних слідчих (розшукових) дій.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.

2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.

3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.

4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.

5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.

6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.

7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.

8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний покажчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття

1. Слідчий допитав гр. Клопова як підозрюваного у кримінальному провадженні про завдання тяжких тілесних ушкоджень гр. Гуркіну. Після того, як Клопов дав детальні пояснення про вчинений злочин, він заявив, що підписувати протокол свого допиту, як і всі інші процесуальні документи, відмовляється.

Яке рішення повинен прийняти слідчий?

2. Розслідуючи кримінальне провадження про розкрадання грошей, слідчий запросив для допиту в якості свідків гр. Клітку і гр. Сьоміна. Після того, як свідки оглянули відомості на виплату платні і пояснили, що підписи напроти їх прізвищ виконували не вони, грошей не отримували, слідчий запропонував їм викласти показання власноручно, дав їм бланки протоколів допитів, роз'яснив як їх правильно записати, залишив свідків у кабінеті на 30 хвилин і пішов у своїх справах.

Дайте оцінку дій слідчого.

3. У кримінальному провадженні про крадіжки речей з квартир та розбійні напади слідчий прийняв рішення про проведення одночасного допиту потерпілого Бубкою і обвинуваченого Трубка. Вважаючи, що потерпілий може змінити свої показання, слідчий на початку слідчої (розшукової) дії проголосив показання потерпілого і запитав у нього чи підтверджує він їх. Бубка відповів, що свої показання підтверджує повністю. Далі слідчий запропонував дати пояснення підозрюваному. У протоколі слідчий переписав показання потерпілого у повному обсязі з його допиту, а показання підозрюваного з його слів.

Дайте оцінку дій слідчого. Який порядок проведення одночасного допиту двох і більше осіб і порядок оформлення її результатів?

4. Під час огляду місця події – крамниці, з якої біли викрадені спиртні напої, службова собака по сліду привела слідчо-оперативну групу до лісу, що знаходився на відстані 2 км від крамниці, де знайшла схованку у якій була валіза з викраденими напоями. Співробітник оперативного підрозділу за дорученням слідчого у присутності понятих склав окремий протокол виявлення і вилучення валізи.

Дайте оцінку дій слідчого і співробітника оперативного підрозділу.

5. Потерпілий у провадженні про розбійний напад Сімака у протоколі допиту заявив, що чоловіка, який під загрозою зброї заволодів його золотим годинником на грішми, він впізнати не може, але запам'ятав, що на правій долоні біля великого пальця у того було татуювання у вигляді якорю і на передньому зубі зліва металева, з жовтого кольору, коронка. За підозрою у вчиненні злочину був затриманий гр. Коньков.

Яку слідчу (розшукову) дію і в присутності кого повинен провести слідчий? Складіть процесуальний документ по результатам цієї слідчої (розшукової) дії.

6. Взимку під час огляду місця події – ділянки шляху з містком через річку, з якого впав автобус, один з понятих ненароком впав у воду і його терміново відвезли додому.

Як необхідно продовжити огляд місця події зважаючи на те, що огляд проводився далеко від населених пунктів? Чи можна продовжувати огляд з одним понятим? Якщо слідчий запросив іншого понятого, огляд можна продовжувати чи починати з початку?

7. Неповнолітній Синьов під час дорожньо-транспортної пригоди одержав тяжкі тілесні ушкодження і через деякий час помер. Під час

проведення судово-медичної експертизи експерт зробив висновки, згідно до яких смерть Синьова наступила в результаті запалення легенів і це не пов'язано з порушенням правил дорожнього руху. На підставі висновків експертизи кримінальне провадження було закрито за відсутністю ознак злочину. Неодноразово батьки потерпілого звертались із скаргами про незаконність прийнятого рішення і повторне розслідування, стверджуючи, що у сина були зламані кістки ніг і рук. Прокурор скасував постанову про закриття кримінального провадження і доручив розслідування іншому слідчому.

Яку слідчу (розшукову) дію необхідно провести у даному випадку?

8. Допитана як потерпіла Котиба пояснила, що під час нападу на неї двох невідомих чоловіків у темному під'їзді вона кричала, кликала на допомогу, відбивалась і одному з нападаючих подряпала обличчя. А коли хтось із нападаючих закрив їй рота рукою, вона його вкусила за великий палець. Через дві години були затримані два чоловіка, що підозрювались у нападі на Котибу. В одного із них була перев'язана рука, у другого подряпане обличчя.

Які слідчі (розшукові) дії повинен провести слідчий у даному випадку?

9. О 23 годині 30 хвилин Перов розбив вітрину продуктової крамниці зі словами “Пропадать – так с музыкой!” проник до торгового дому і викрав продукти харчування після чого втік, а через деякий час був затриманий. Допитаний як свідок Зайчук, що мешкає у тому ж будинку, де знаходиться магазин на третьому поверсі, пояснив, що бачив з балкону чоловіка, який розбив вітрину і вчинив крадіжку, добре запам'ятав його голос і те, що він був вдягнений у білу сорочку.

Яким чином необхідно провести впізнання у такій ситуації?

10. З музею образотворчого мистецтва, що в селі Пархомівка, невідомі особи викрали кілька картин відомих художників початку 19 сторіччя. Майже через чотири роки директор Пархомівського музею оглядаючи каталоги народних музеїв Львівщини видавництва «Мистецтво», на фотографіях впізнав дві викрадені картини, про що негайно повідомив слідчого. Крім того, директор пояснив, що він може впізнати картини за ознаками, які відомі тільки йому (підписами художників та ін.)

Які процесуальні дії повинен виконати слідчий, щоб прийти до висновку, що картини, які знаходяться у Львові і викрадені з Пархомівського музею ті ж самі?

ТЕМА № 11. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ.

Семінарське заняття: Повідомлення про підозру.

Навчальна мета заняття: з'ясувати сутність, підстави та процесуальний порядок повідомлення про підозру, зміни та доповнення підозри, особливий порядок повідомлення про підозру окремим категоріям осіб.

Кількість годин: 1.

Навчальні питання:

1. Підстави і значення повідомлення про підозру.
2. Процесуальний порядок повідомлення про підозру.
3. Допит підозрюваного.
4. Зміна і доповнення повідомлення про підозру.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. Повідомлення про підозру займає особливе місце в структурі досудового розслідування. Воно підводить підсумок проведеної до того часу роботи, зібраним доказам, у більшості визначає подальше спрямування кримінального провадження і є початковим моментом притягнення до кримінальної відповідальності.

Даний акт означає появу в кримінальному провадженні нового учасника процесу – підозрюваного. Підозрюваний є центральною фігурою у кримінальному процесі навколо якої концентруються процесуальні дії органів досудового розслідування, прокурора, суду та інших учасників процесу. Правильне вирішення питання щодо повідомлення особи про підозру сприяє досягненню таких перспективних завдань кримінального провадження, як зміцнення законності та правопорядку, охорона інтересів суспільства, прав і свобод громадян, та виховання їх в дусі дотримання Конституції України та відповідних законів. Юридичне значення акту повідомлення особи про підозру складається також із того, що в стадії досудового розслідування настає новий етап, пов'язаний з тим, що в процесі досудового розслідування накопичено достатньо доказів для підозри у скоєнні злочину конкретної особи. Ця підозра вперше чітко сформульована в офіційному документі – повідомленні особи про підозру. В ній слідчий дає першопочатковий висновок, про наявність і суть кримінально-караного діяння, вчиненого конкретною особою.

Повідомлення про підозру пов'язане в подальшому із суттєвими обмеженнями прав, свобод та законних інтересів особи, а також можливістю примінення до неї заходів забезпечення кримінального провадження, тому воно здійснюється на підставах і в порядку встановлених чинним кримінальним процесуальним законодавством.

Підстави для повідомлення про підозру передбачені положеннями ст. 276 КПК України. Для вивчення змісту даних положень слід пам'ятати, що «наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення» – це поняття оціночне. Встановити у законодавстві загальний обсяг, тобто яка кількість доказів і яких саме необхідна для повідомлення особі про підозру, неможливо. Тому у кожному кримінальному провадженні питання про достатність доказів для достовірного висновку про винуватість особи слід вирішувати виходячи із конкретних обставин кримінального правопорушення. Важливо підкреслити, що процесуальне рішення про повідомлення особі про підозру слідчий, прокурор повинен приймати лише у тому разі, коли повністю впевнений у обґрунтованості такої підозри.

Щоб розкрити зміст другої частини питання про значення повідомлення про підозру, необхідно знати які процесуальні наслідки тягне за собою прийняття цього рішення посадовою особою.

2. Теоретичні і практичні питання, пов'язані з повідомлення особи про підозру, є фактично новим інститутом в юридичній літературі. Разом з цим проблема обґрунтованості повідомлення особи про підозру на стадії досудового розслідування, суворого дотримання законності при реалізації цього є дуже актуальною. Порушення закону і помилки, що можуть бути допущені при повідомленні особи про підозру можуть призвести до істотних обмежень прав і свобод громадян, викликати обурення та обґрунтовані скарги.

Підготовку до другого питання слід починати з вивчення вимог ст.ст. 276-278 КПК України у яких встановлений процесуальний порядок повідомлення про підозру. Необхідно звернути увагу на те, хто із суб'єктів кримінальної процесуальної діяльності уповноважені повідомляти про підозру, коли саме можна прийняти таке рішення, які вимоги до змісту і форми повідомлення, у які терміни необхідно повідомляти про підозру і яка процедура цієї процесуальної дії.

Норми КПК України передбачають загальний порядок повідомлення про підозру. Необхідно звернути увагу на те, що у відповідних законах України, встановлений виключний порядок повідомлення про підозру щодо окремої категорії осіб, зокрема: народного депутата України, судді, судді Конституційного суду України, присяжного, кандидата у Президенти України, уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, депутата місцевої ради, адвоката та ін...

3. Після ознайомлення підозрюваного з письмовим повідомленням про підозру, слідчий зобов'язаний вручити йому примірник цього рішення, роз'яснити права.

4. Після пред'явлення підозри досудове розслідування продовжується. В результаті одержання нових доказів може виникнути необхідність змінити або доповнити підозру. Процесуальний порядок змінення або доповнення підозри спеціально регламентується чинним кримінальним процесуальним законодавством (ст. 279 КПК України) і має за мету охороняти права підозрюваного.

Теми рефератів:

1. Випадки повідомлення про підозру.
2. Форма та зміст письмового повідомлення про підозру.
3. Зміна повідомлення про підозру.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.

3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Повідомлення про підозру.

Навчальна мета заняття: перевірити та закріпити знання, для набуття навичок і умінь щодо правильного застосування норм чинного кримінального процесуального законодавства України в частині повідомлення про підозру.

Кількість годин: 0,5.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Поняття, зміст та значення повідомлення особи про підозру.
2. Зміст і форма письмового повідомлення про підозру
3. Порядок повідомлення про підозру. Допит підозрюваного.
4. Зміна повідомлення про підозру.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.

4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків: Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків: Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

- I. Порядок проведення вступу до заняття.
 1. Розгляд питань згідно плану заняття.
- II. Порядок проведення основної частини заняття.
 1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття

1. Складаючи повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 153 КК України слідчий описову частину виклав таким чином «Д'яченко керував автомобілем ВАЗ – 2109, порушив Правила дорожнього руху і наїхав на пішохода Єремчука, причинив йому тяжкі тілесні ушкодження».

Проаналізуйте описову частину повідомлення і вкажіть недоліки.

2. Під час розслідування кримінального провадження про кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 121 КК України слідчий встановив, що підозрюваний Іваненко являється народним депутатом Верховної Ради України.

Який порядок повідомлення про підозру Іваненку?

3. Вікторенкову було повідомлено про підозру за одержаний хабар та привласнення колективного майна в особливо великих розмірах. Винним він себе не визнав, але показання по суті почав давати. Під час допиту Вікторенков раптово заявив, що погано себе почуває, в нього болить голова. Присутній під час допиту захисник заявив, що допит необхідно зупинити і він бажає залишитись зі своїм підзахисним наодинці. Таке клопотання підтримав і підозрюваний.

Як необхідно поводитись слідчому?

4. Антоненко було повідомлено про підозру у вчиненні трьох грабежів (ч. 2 ст. 186 КК України). Під час подальшого розслідування було встановлено, що Антоненко вчинив йще два аналогічних кримінальних правопорушень.

Яке рішення необхідно прийняти слідчому?

5. Іванченко, Петренко і Лавриков вчинили за попередньою домовленістю два розбійних напади і їм було повідомлено про підозру. Під час розслідування було встановлено, що Петренко, крім того, вчинив ще дві крадіжки чужого майна з квартир.

Яке рішення повинен прийняти слідчий? Який порядок повідомлення про підозру у разі вчинення кримінального правопорушення кількома особами?

6. Леонов, Слабунова і Вітер вчинили за попередньою домовленістю кілька злочинів і їм було повідомлено про підозру. Але під час розслідування участь Слабунової у скоєнні грабежу не підтвердилась.

Яке рішення повинен прийняти слідчий?

7. Косінов підозрювався у вчиненні крадіжки валізи, що належала Сивокінь та крадіжці особистих речей Карцева з автоматичної камери схову у залі очікування на вокзалі. Під час розслідування було встановлено, що речі Карцева викрала інша особа.

Яке рішення необхідно прийняти слідчому?

ІІІ. Порядок проведення заключної частини заняття.
По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 12. ЗУПИНЕННЯ ТА ЗАКІНЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ. ПРОДОВЖЕННЯ СТРОКУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.

Семінарське заняття: Зупинення та закінчення досудового розслідування. Продовження строку досудового розслідування.

Навчальна мета заняття: визначити сутність інституту зупинення досудового розслідування, усвідомити підстави, умови і процесуальний порядок зупинення досудового розслідування та його відновлення, засвоїти форми закінчення досудового розслідування; охарактеризувати процесуальний порядок закінчення досудового розслідування за кожною з форм, усвідомити відмінність закінчення досудового розслідування від його зупинення.

Кількість годин: 2.

Навчальні питання:

1. Підстави і процесуальний порядок зупинення та відновлення досудового розслідування.
2. Форми закінчення досудового розслідування.
3. Закриття кримінального провадження.
4. Звільнення особи від кримінальної відповідальності.
5. Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру.
6. Загальні положення продовження строку досудового розслідування.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. Під час досудового слідства часом виникають такі обставини, що заважають продовженню розслідування і його закінчення. В таких випадках у кримінально-процесуальній діяльності настає перерва, яка продовжується доти поки такі обставини не будуть усунені. Важливо звернути увагу, що перерву у досудовому слідстві можливо лише за тих обставин, що вказані у ст. 280 КПК і тільки у разі встановлення таких обставин. В останніх випадках (тяжке захворювання потерпілого, провадження ревізій, експертиз та ін.) досудове слідство продовжується. Якщо закінчується строк досудового слідства, то порушується клопотання про його продовження.

Обговорюючи перше питання необхідно розкрити суть інституту зупинення досудового слідства, відобразити процесуальні наслідки, що настають у разі прийняття рішення про зупинення провадження у справі, дати характеристику підстав для прийняття такого рішення, а також умови, яких необхідно дотримуватися при зупиненні досудового слідства по кожній підставі (ст.ст. 280-282 КПК).

2. Закінчення досудового розслідування – це підсумковий результат у кримінальному провадженні. На цьому етапі слідчий остаточно систематизує всі матеріали кримінального провадження, аналізує і дає оцінку зібраних доказів у їх сукупності і, в залежності від конкретних обставин справи, приймає одне з остаточних рішень, передбачених ст. 283 КПК України. На занятті слід надати перелік форм закінчення досудового розслідування і вказати обставини в залежності від яких слідчий обирає сам ту чи іншу форму закінчення.

3. Закриття кримінального провадження, як форма закінчення досудового розслідування, передбачає вирішення провадження по суті складанням постанови про закриття кримінального провадження. Така форма закінчення провадження у провадженні може бути за наявності підстав, що вказані у ст. 284 КПК України. Під час обговорення цього питання слід дати характеристику всім, передбаченим у законі, підставам, а також дати класифікацію їх в залежності від тих правових наслідків для особи, відносно якої приймається рішення про закриття провадження. Процесуальний порядок закриття кримінального провадження передбачений ст. 284 КПК. На занятті необхідно дати перелік вимог, що пред'являються до постанови про закриття кримінального провадження, також назвати умови, яких необхідно дотримуватись при закритті кримінального провадження.

4. Коли під час досудового розслідування будуть встановлені всі обставини, що мають значення для правильного вирішення кримінальної провадження (ст. 91 КПК), відсутні підстави для його закриття (ст. 284 КПК), кримінальне провадження необхідно надіслати у суд для розгляду по суті. У такому разі досудове розслідування закінчується складанням обвинувального акту. Готуючись до відповіді на це питання важливо засвоїти, які процесуальні дії слідчий повинен виконати обов'язково до складання обвинувального акту, а також вимоги, що пред'являє закон до цього процесуального рішення.

Після складання обвинувального акту кримінальне провадження

направляється, з додержанням вимог ст. 291 КПК України України, прокуророві.

Теми рефератів:

1. Зупинення досудового розслідування: поняття, підстави, умови і процесуальний порядок. Форми закінчення досудового розслідування.
2. Порядок та умови звільнення від кримінальної відповідальності.
3. Обвинувальний акт і реєстр матеріалів досудового розслідування.
4. Порядок продовження строку досудового розслідування.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Зупинення та закінчення досудового розслідування. Продовження строку досудового розслідування.

Навчальна мета заняття: перевірити, поглибити та закріпити знання, для набуття навичок і умінь правильного застосування кримінального процесуального закону в частині зупинення і закінчення досудового розслідування.

Кількість годин: 1.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Підстави і процесуальний порядок зупинення та відновлення досудового розслідування.
2. Форми закінчення досудового розслідування.
3. Закриття кримінального провадження.
4. Звільнення особи від кримінальної відповідальності.
5. Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру.
6. Загальні положення продовження строку досудового розслідування.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

- I. Порядок проведення вступу до заняття.
1. Розгляд питань згідно плану заняття.
- II. Порядок проведення основної частини заняття.
1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття

1. Слідчий визнав, що досудове розслідування проведене у повному обсязі, і повідомив про це підозрюваному, цивільному позивачу, потерпілому, цивільному відповідачу з тим, щоб вони змогли ознайомитись з матеріалами кримінального провадження.

У якій послідовності, та у якому об'ємі ці особи будуть ознайомитись з матеріалами провадження?

2. Слідчий дійшов висновку, що кримінального провадження розслідуване у повному обсязі, оголосив про це підозрюваному, представив йому усі матеріали кримінального провадження у прошитому, пронумерованому вигляді, але попередив його, що більш ніж три дні для ознайомлення він не може дозволити, тому що закінчується строк досудового розслідування.

Оцініть дії слідчого.

3. Під час ознайомлення з матеріалами кримінального провадження захисник заявив клопотання про те, щоб слідчий дав йому прослухати фонограму допиту підозрюваного. Слідчий відмовив задовольнити клопотання і пояснив це тим, що її буде все рівно оголошено у суді.

Чи вірно прийняв рішення слідчий?

4. Під час перевірки кримінального провадження, що надійшло від слідчого з обвинувальним актом, прокурор дійшов висновків, що дії обвинуваченого кваліфіковані невірно, а висновки, викладені у обвинувальному акті, суперечать матеріалам кримінального провадження.

Як повинен поступити прокурор?

5. Слідчий запросив Рябчика для проведення додаткового допиту як підозрюваного. Замість нього до слідчого прийшла жінка підозрюваного і принесла довідку про те, що її чоловік виїхав на санітарно-курортне лікування на 24 доби. Слідчий залучив довідку до матеріалів кримінального провадження і склав постанову про зупинення досудового розслідування.

Оцініть дії слідчого.

6. Під час проведення досудового розслідування про розбійний напад слідчий призначив проведення судово-психіатричної стаціонарної експертизи з метою визначення психічного стану підозрюваного Власенка. У провадженні були виконані всі слідчі (розшукові) дії, слідчий склав постанову про зупинення досудового розслідування.

Оцініть дії слідчого.

7. Слідчий склав повідомлення про підозру гр. Сивокінь і телефонограмою через підприємство де той працював, запросив до відділу. Але замість нього прийшов співробітник підозрюваного і пояснив, що Сивокінь терміново поїхав до свого сина, що проходить службу у армії, точної адреси йому не відомо, а Сивокінь поїхав у штаб округу де йому буде повідомлено про місце служби сина. Повернеться Сивокінь приблизно через 20 діб тому, що знаходиться у черговій відпустці.

Зважаючи на те, що місцезнаходження підозрюваного не відомо склав постанову про зупинення досудового розслідування і оголосив розшук підозрюваного.

Оцініть дії слідчого. Складіть необхідні процесуальні документи.

ТЕМА № 13. ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.

Семінарське заняття: Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.

Навчальна мета заняття: визначити сутність оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування

Кількість годин: 1.

Навчальні питання:

1. Поняття та значення інституту оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування
2. Порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування
3. Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування
4. Оскарження слідчим рішень, дій чи бездіяльності прокурора

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. Поняття та значення інституту оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування. Право на оскарження. Рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування.

2. Строк подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора, її повернення або відмова у відкритті провадження. Правові наслідки подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування. Порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування. Рішення слідчого судді за результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування.

3. Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування. Ухвали слідчого судді, які підлягають оскарженню під час досудового розслідування. Порядок оскарження ухвал слідчого судді. Оскарження слідчим рішень, дій чи бездіяльності прокурора. Рішення, дії чи бездіяльність прокурора, які можуть оскаржуватися слідчим. Порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності прокурора. Порядок вирішення скарги на рішення, дії чи бездіяльність прокурора. Види рішень за результатами розгляду скарги на рішення, дії чи бездіяльність прокурора.

Теми рефератів:

1. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування.
2. Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування.
3. Оскарження слідчим рішень, дій чи бездіяльності прокурора.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.

Навчальна мета заняття: поглибити знання сутності оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування

Кількість годин: .

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Поняття і сутність оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.
2. Порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування.
3. Порядок оскарження ухвал слідчого судді.
4. Порядок оскарження слідчим рішень, дій чи бездіяльності прокурора.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

- I. Порядок проведення вступу до заняття.
1. Розгляд питань згідно плану заняття.
- II. Порядок проведення основної частини заняття.
1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття:

1. Не розглядаються під час досудового розслідування і можуть бути предметом розгляду під час підготовчого провадження у суді згідно з правилами статей 314-316 КПК України скарги на такі рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора:

1. Рішення слідчого, прокурора про поновлення досудового розслідування – потерпілим, його представником чи законним представником, підозрюваним, його захисником чи законним представником.

2. Рішення слідчого про закриття кримінального провадження – заявником, потерпілим, його представником чи законним представником.

3. Рішення прокурора, слідчого про відмову у визнанні потерпілим – особою, якій відмовлено у визнанні потерпілою.

4. Рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора при застосуванні заходів безпеки – особами, до яких можуть бути застосовані заходи безпеки, передбачені законом.

5. Рішення слідчого, прокурора про відмову в задоволенні клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій – особою, якій відмовлено у задоволенні клопотання, її представником, законним представником чи захисником.

2. Протягом якого строку з моменту прийняття рішення, вчинення дії або бездіяльності можуть бути подані особою скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора, передбачені частиною першою статті 303 КПК України:

1. Протягом п'яти днів.
2. Протягом дванадцяти днів.
3. Протягом трьох днів.
4. Протягом десяти днів.

3. Що не є підставою для повернення скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора, передбачені частиною першою статті 303 КПК України, особі, яка її подала:

1. Скаргу подала особа, яка не має права подавати скаргу.
2. Скарга не підлягає розгляду в цьому суді.
3. Не сплачено державного мита.
4. Скарга подана після закінчення строку, передбаченого частиною першою цієї статті, і особа, яка її подала, не порушує питання про поновлення цього строку або слідчий суддя за заявою особи не знайде підстав для його поновлення.

4. Ухвала слідчого судді за результатами розгляду скарги на рішення, дії чи бездіяльність під час досудового розслідування не може бути про:

1. Скасування рішення слідчого чи прокурора.
2. Зобов'язання припинити дію.
3. Залишення скарги без руху та надання строку для усунення її недоліків.
4. Зобов'язання вчинити певну дію.
5. Відмову у задоволенні скарги.

5. Яка ухвала слідчого судді за результатами розгляду скарги на рішення, дію чи бездіяльність слідчого чи прокурора може бути оскаржена:

1. Про скасування рішення слідчого чи прокурора.
2. Про відмову у задоволенні скарги на постанову про закриття кримінального провадження.
3. Про зобов'язання припинити дію.
4. Про зобов'язання вчинити певну дію.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 14. ПІДСУДНІСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ. ПІДГОТОВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ.

Семінарське заняття: Підсудність у кримінальному провадженні.
Підготовче провадження.

Навчальна мета заняття: визначити поняття та значення підсудності кримінальних проваджень, її види, охарактеризувати кожен вид підсудності. З'ясувати завдання стадії підготовчого судового провадження, питання, які підлягають вирішенню; засвоїти коло процесуальних рішень судді у цій стадії, строки та призначення справи до судового розгляду.

Кількість годин: 1.

Навчальні питання:

1. Судова система України.
2. Поняття та значення підсудності, види підсудності.
3. Суть, завдання й значення підготовчого провадження, як стадії кримінального процесу.
4. Питання, що з'ясовує суддя у підготовчому провадженні.
5. Порядок підготовчого провадження та строки підготовчого провадження.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. Відповідно до положень ст. 124 Конституції України, правосуддя здійснюється виключно судами. Але щоб розмежувати повноваження різних ланок судової системи, а також окремих судів кожної ланки на здійснення правосуддя в конкретних кримінальних справах, необхідно звернутися за допомогою до правил про підсудність.

2. Підсудність це сукупність юридичних ознак (властивостей) кримінального провадження, на основі яких чинне кримінальне процесуальне законодавство України визначає суд, що має право розглянути його і вирішити по суті.

До значень додержання правил про підсудність необхідно визначити наступне:

- забезпечує правильне функціонування всієї судової системи;
- є однією з правових гарантій справедливого правосуддя;
- сприяє підвищенню виховного значення правосуддя;
- сприяє швидкому, всебічному і повному розгляду кримінального провадження з урахуванням її конкретних особливостей;
- забезпечує реалізацію права обвинуваченого на компетентне вирішення його справи судом;
- сприяє здійсненню принципу рівності всіх громадян перед законом і судом.

Чинне законодавство України встановлює такі види підсудності:

- а) родова, або предметна;
- б) територіальна;
- в) спеціальна (персональна);

г) за зв'язком справ.

До ознак (властивостей), які характеризують і визначають підсудність, належать ознаки самого кримінального правопорушення (рід, характер), суб'єкт, місце його вчинення та зв'язок кримінальних проваджень між собою, якщо їх декілька.

При розв'язанні можливих колізій під час визначення підсудності в кримінальному процесуальному законодавстві України діє загальне правило – спори про підсудність не допускаються.

Після закінчення розслідування і визначення підсудності, затверджений прокурором обвинувальний акт надходить до суду. Стадія підготовчого провадження посідає в кримінальному процесі проміжне становище між досудовим розслідуванням і судовим розглядом. Вона починається з моменту надходження обвинувального акту від прокурора в суд і закінчується винесенням відповідної постанови в суді.

3. Підготовче провадження є самостійною стадією кримінального процесу у який суддя перевіряє подані обвинувальні акти з точки зору наявності достатніх підстав для її всебічного, повного і об'єктивного розгляду в судовому засіданні.

Підготовче судове провадження здійснюється суддею одноособово з обов'язковою участю прокурора (ст. 314 КПК України).

4. Строки підготовчого провадження закріплені в ст. 316 КПК України.

За результатами підготовчого судового провадження суддя своєю постановою приймає одне з таких рішень:

1) затвердити угоду або відмовити в затвердженні угоди та повернути кримінальне провадження прокурору для продовження досудового розслідування в порядку, передбаченому статтями 468-475 КПК України;

2) закрити провадження у випадку встановлення підстав, передбачених пунктами 4-8 частини першої або частиною другою статті 284 КПК України;

3) повернути обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру прокурору, якщо вони не відповідають вимогам Кодексу;

4) направити обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру до відповідного суду для визначення підсудності у випадку встановлення непідсудності кримінального провадження;

5) призначити судовий розгляд на підставі обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру (ст. 314 КПК).

Суддя, за наявності достатніх підстав для розгляду справи в судовому засіданні, не вирішуючи наперед питання про винуватість, виносить ухвалу про призначення судового розгляду (ст. 316 КПК України).

Теми рефератів:

1. Підготовче судове засідання.
2. Вирішення питань, пов'язаних з підготовкою до судового розгляду.
3. Закінчення підготовчого провадження і призначення судового

розгляду.

Література:

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Підсудність у кримінальному провадженні. Підготовче провадження.

Навчальна мета заняття: поглибити знання поняття та значення підсудності кримінальних проваджень, її видів, кожного виду підсудності, завдань стадії підготовчого судового провадження, питань, які підлягають вирішенню, кола процесуальних рішень судді у цій стадії, строків та порядку призначення справи до судового розгляду.

Кількість годин: 1.

Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Поняття та види підсудності у кримінальному провадженні.
2. Поняття, сутність і значення підготовчого провадження.
3. Порядок і строки підготовчого провадження.
4. Ознайомлення з матеріалами кримінального провадження.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показник правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття

1. До місцевого суду Київського району м. Харкова надійшло кримінальне провадження за підозрою Заболотного в шахрайстві, що завдало потерпілому значної шкоди (ч. 2 ст.190 КК). Під час попереднього розгляду провадження суддя вирішив, що злочинні дії Заболотний скоїв на території Держинського району і своєю постановою надіслав кримінальне провадження до місцевого суду Держинського району. Суддя місцевого Держинського районного суду ознайомився з матеріалами провадження і встановив, що злочин було скоєно на території Ленінського району.

Яке рішення повинен прийняти суддя?

2. Слідчий Національної поліції заніс відомості до ЄРДС за фактом

крадіжки товарів з автомагазину, що знаходиться у Київському районі м. Харкова. Під час слідства було встановлено, що злочин скоїли Вівчаренко та Митний, які працювали на авто підприємстві “Грандтранс”, та військовослужбовець строкової служби Черненко, який перебував у звільненні.

У який суд необхідно надіслати кримінальне провадження після закінчення досудового слідства?

3. Кримінальне провадження за підозрою Овчаренко у скоєні крадіжки державного майна надійшла до Комінтернівського районного суду м. Харкова. На цей момент було встановлено, що знаходячись на свободі після скоєння першого злочину, Овчаренко на території Московського району м. Харкова вчинив розбійний напад на приватного підприємця Волкова.

Ким і яким чином буде вирішено питання про підсудність вказаних кримінальних проваджень?

4. На дискотеці у м. Приморську Мелітопольського району Запорізької області, де під час канікул відпочивала група студентів Харківського автодорожнього інституту, місцевий житель Балкін вчинив бійку, заподіявши тілесні ушкодження середньої тяжкості студенту Бойко. Свідками події були п’ять студентів інституту та один місцевий житель. На момент закінчення досудового слідства у кримінальному провадженні потерпілий та свідки-студенти повернулись у Харків на навчання.

Визначте підсудність кримінального провадження.

5. Рокотов перед призовом на строкову службу до лав армії здійснив крадіжку із продуктового магазину у м. Вінниця. Коли було встановлено, ким скоєна крадіжка, та закінчено розслідування у кримінальному провадженні, Рокотов у складі військової частини знаходився у м. Львові.

Якому суду підсудне кримінальне провадження за підозрою Рокотова?

6. Під час розгляду у судовому засіданні кримінального провадження за підозрою, Дергачівський районний суд Харківської області встановив, що дане провадження підсудне Золочівському районному суду Харківської області.

Як належить поступити суду?

7. Під час попереднього розгляду у суді кримінального провадження за підозрою Руцького у скоєні хуліганства із застосуванням предмету спеціально пристосованого для нанесення тілесних ушкоджень (ч. 4 ст. 296 КК) суддя встановив, що злочин Руцький скоїв разом з Деснянським, з яким пиячив. Але Деснянського до кримінальної відповідальності на досудовому слідстві не було притягнуто.

Яке рішення може прийняти суддя у такій ситуації?

8. У місцевому суді знаходиться кримінальне провадження за підозрою Роменка по ч. 2 ст. 342 КК (опір працівникові правоохоронного органу під час виконання ним службових обов’язків), яке було призначене до попереднього розгляду суддею. До суду надійшла заява Роменка про те, що він знаходиться у лікарні з приводу лікування від алкоголізму, з’явитися до суду не може до закінчення лікування.

Яке рішення по такій заяві може прийняти суд?

9. До місцевого суду надійшло кримінальне провадження за підозрою

Ткача за ч. 1 ст. 145 КК. Вивчаючи її, суддя прийшов до висновку, що розслідування проведено всебічно та повно, але дії обвинуваченого необхідно кваліфікувати за ч. 2 ст. 145 КК.

Як повинен поступити суддя?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 15. СУДОВИЙ РОЗГЛЯД.

Семінарське заняття: Судовий розгляд.

Навчальна мета заняття: визначити поняття судового розгляду та охарактеризувати основні його положення.

Кількість годин: 2.

Навчальні питання:

1. Суть, завдання і значення стадії судового розгляду. Склад суду при розгляді кримінальних справ.
2. Незмінність складу суду, безпосередність, усність судового розгляду і рівність прав його учасників.
3. Учасники судового розгляду, їх права та обов'язки. Наслідки неявки до суду учасників судового розгляду.
4. Межі судового розгляду. Порядок винесення ухвал у судовому засіданні.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. Судовий розгляд це основна і найважливіша, центральна стадія кримінального процесу. В цій стадії суд, здійснюючи правосуддя, розглядає і вирішує справу по суті:

- остаточно досліджує всі її істотні обставини;
- перевіряє докази;
- постановляє вирок, тобто процесуальний акт, яким підсудний визначається винним або невинним у вчиненні кримінального правопорушення.

Таким чином, судовий розгляд і вирішення справи по суті є:

- єдиним способом здійснення правосуддя;
- одним з найважливіших засобів вирішення завдань кримінального процесу;
- ефективною гарантією прав і законних інтересів громадян.

2. Загальні положення судового розгляду це вимоги чинного кримінального процесуального законодавства України, які виражають найважливіші і типові властивості цієї стадії і проявляються протягом усього періоду її реалізації.

Безпосередність судового розгляду означає звернену до суду чи судді, який одноособово розглядає справу, вимогу закону особисто дослідити в судовому засіданні всі зібрані у справі докази шляхом допиту підсудних, потерпілих, свідків, заслуховування висновків експертів і в разі необхідності їх

допиту, огляду речових доказів, огляду і оголошення протоколів слідчих дій та інших документів, огляду місця події тощо.

Усність судового розгляду означає вимогу закону дотримуватись в судовому засіданні усної форми спілкування суду і учасників процесу, усне давання показань підсудними, свідками, потерпілими, експертами та обговорення всіх обставин справи і доказів.

Незмінність складу суду при розгляді справи означає, що розгляд кожної справи повинен бути початий і завершений одним і тим же суддею або одним і тим же колегіальним складом суду.

Рівність прав учасників судового розгляду – засада кримінального судочинства, що закріплена Конституцією України (п.2 ч.3 ст.129). Рівність прав означає наявність в учасників судового розгляду однакових прав щодо подання доказів, участі в дослідженні останніх і заявлення клопотань, що забезпечує рівновагу процесуальних можливостей різних учасників процесу, які виконують у суді протилежні процесуальні функції.

3. Учасники судового розгляду: обвинувачений, суд, прокурор, захисник, потерпілий, цивільний позивач, цивільний відповідач, перекладач, спеціаліст та ін.

Участь підсудного в судовому розгляді справи є обов'язковою, оскільки питання про його вину чи невинність у вчиненні кримінального правопорушення є основним питанням судового розгляду. Розгляд справи при відсутності підсудного допускається лише у виняткових випадках.

4. Межі судового розгляду. Судовий розгляд проводиться лише стосовно особи, якій висунуте обвинувачення і лише в межах висунутого обвинувачення відповідно до обвинувального акту (ст. 337 КПК України). Чітке визначення меж судового розгляду має велике практичне значення:

- забезпечує цілеспрямованість у діяльності суду;
- гарантує підсудному здійснення ним права на захист;
- виключає можливість засудження обвинуваченого за кримінальне правопорушення, у вчиненні якого він не звинувачується.

Під час розгляду справи суд, при наявності до того підстав, може своєю ухвалою змінити, скасувати або обрати запобіжний захід щодо обвинуваченого (ст. 331 КПК України).

Відкладення розгляду справи має місце, коли вона не може бути розглянута в даному засіданні в зв'язку з:

- неявкою кого-небудь з викликаних осіб;
- необхідністю витребувати нові докази.

Зупинення розгляду справи здійснюється:

- коли обвинувачений ухилився від суду;
- коли він захворів на психічну або іншу тяжку тривалу хворобу, яка виключає розгляд справи.

Закриттю кримінального провадження в судовому засіданні має передувати всебічне, повне й об'єктивне дослідження всіх обставин справи, які обумовлюють необхідність чи можливість прийняття такого рішення.

Закриття кримінального провадження є однією з форм закінчення

судового розгляду кримінальної справи яке регламентується ст. 284 КПК України.

В межах судового розгляду чинне кримінальне процесуальне законодавство України виділяє декілька структурних елементів, зокрема, частин, які об'єднують процесуальні дії з чітко окресленим змістом:

- 1) відкриття судового засідання;
- 2) судове слідство;
- 3) судові дебати;
- 4) останнє слово обвинуваченого;
- 5) постановлення та проголошення вироку.

Теми рефератів:

1. Загальні положення судового розгляду.
2. Строки і загальний порядок судового розгляду.
3. Межі судового розгляду.
4. Процедура судового розгляду.
5. Таємниця наради суддів.
6. Види судових рішень.
7. Види вироків.

Література:

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Судовий розгляд.

Навчальна мета заняття: поглиблення знань процесуального порядку судового розгляду.

Кількість годин: 1.

Місце проведення спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Поняття, сутність і значення стадії судового розгляду.
2. Загальні положення судового розгляду у кримінальному провадженні.
3. Межі судового розгляду.
4. Процедура судового розгляду.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття

1. В судовому засіданні під час слухання справи Артюшкіна і Воробчука, обвинувачених за ч. 4 ст. 206 КК України, було встановлено, що копія обвинувального акту підсудному Артюшкіну вручена в день розгляду справи, а підсудному Воробчуку – за два дні до розгляду.

Головуючий роз'яснив, підсуднім їх право на одержання копій обвинувального акту не пізніше, як за три доби до дня розгляду справи в суді, а також заявив, що справа може бути розглянута в даному судовому засіданні лише за наявності згоди на це підсудних.

1. Чи правильним є роз'яснення головуєчого?

2. Які роз'яснення з цього приводу дав Пленум Верховного Суду України (див. п. 9 постанови „Про додержання судами України процесуального законодавства, яке регламентує судовий розгляд кримінальних справ).

3. З кількох, частин складається стадія судового розгляду кримінальних справ і в якій частині повинен з'ясовуватись час вручення підсуднім копії обвинувального висновку?

2. Справа про обвинувачення Сидоренка та Георгадзе у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст.185 КК України, була призначена до розгляду на 10 год. 20 лютого. На цей час у судовому засіданні були доставлені підсудні, які знаходились під вартою, та з'явилися всі учасники судового розгляду і викликані в суд свідки. О 10 год. 45 хв. суд зайняв своє місце, і суддя відкрив судові засідання. Після цього він перевіряв, хто з учасників судового розгляду з'явився. Попередивши викликаних свідків про відповідальність за відмову від показань та давання завідомо неправдивих показань, суддя видалив їх із зали суду. Потім він встановив особи підсудних і всіх учасників судового розгляду та опитав їх, чи довіряють вони йому розглянути справу. Одержавши від усіх стверджувальну відповідь, суддя оголосив про початок судового слідства і запропонував по черзі державному обвинувачеві, захисникам та підсуднім дати свої пропозиції щодо встановлення порядку дослідження доказів.

1. Яке призначення підготовчої частини судового розгляду?

2. Який порядок (послідовність) проведення підготовчої частини?

3. Чи було допущено порушення головуєчим порядку проведення підготовчої частини? Якщо так, то в чому воно полягає?

4. Чи вправі учасники судового розгляду звертати увагу головуєчого в судовому засіданні на допущені ним порушення процесуального закону або заперечувати його дії?

5. Складіть письмову схему послідовності дій суду у підготовчій частині судового засідання?

3. В справі про обвинувачення Федорова за ч. 3 ст. 186 КК України суд викликав в судові засідання 18 свідків. Під час судового слідства були допитані

експерти і 11 свідків. Сім свідків в судове засідання не з'явилося. Стосовно двох з них було відомо, що вони хворі. Ще один знаходився у довготривалому відрядженні. Причину неявки чотирьох свідків з'ясувати не вдалось. Головуючий з цього приводу з'ясував думку учасників судового розгляду. Державний обвинувач заявив, що, на його думку, є всі підстави завершувати судове слідство, оскільки обставини справи з'ясовані повно, підсудний сам визнає частково свою вину, а крім того, в матеріалах справи є покази свідків, які не з'явилися в суді. Їх можна зачитати. Нового нічого вони в справу не внесуть. Відкладати ж слухання справи не можна, оскільки наступного дня він має виїхати в довготривале (4-5 днів) відрядження. Якщо ж суд дійде висновку, що без їх допиту завершувати судове слідство неможливо, то хай в такому разі зупинить розгляд справи.

Захисник підсудного, навпаки, наголосив на тому, що судове слідство без допиту свідків, які не з'явилися, завершувати не можна, оскільки буде порушено принцип безпосередності дослідження доказів у справі. Він заявив клопотання про відкладення розгляду справи і вжиття заходів до виклику всіх свідків, а у випадку їх ухилення від явки до суду - застосувати привід.

1. В чому полягає суть принципу безпосередності і усного дослідження доказів в суді?

2. Чи допускає кримінально-процесуальний закон відхилення від цього принципу?

3. Який порядок допиту свідка в суді?

4. Зробіть правовий аналіз позицій прокурора і захисника.

5. Як має поступити суд в описаній ситуації

4. В процесі допиту підсудного Забіяки головуючий порівняв його показання в суді з показаннями на досудовому слідстві і звернув увагу на розходження в них. Захисник підсудного просив головуючого дотримуватись порядку оголошення показань підсудного, передбаченого законом.

1. Чи правильним було зауваження захисника і якщо правильним, то чому?

2. Чи допускається на судовому слідстві відтворення звукозапису показань обвинуваченого даних під час досудового розслідування?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 18. СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ З ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ.

Семінарське заняття: Судове провадження з перегляду судових рішень.

Навчальна мета заняття: з'ясувати сутність проваджень з перегляду судових рішень.

Кількість годин: 2.

Навчальні питання:

1. Провадження в суді апеляційної інстанції.
2. Провадження в суді касаційної інстанції.
3. Провадження за нововиявленими обставинами або виключними обставинами.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. Процесуальні норми, що регулюють провадження в суді апеляційної інстанції зосереджені у главі 31 КПК України (ст.ст.392-423).

Поняття «апеляція» походить від латинського терміну «appellatio» – звернення і означає форму перегляду судового рішення вищою судовою інстанцією.

Апеляційне провадження це стадія кримінального процесу, в якій суд вищого рівня розглядає за апеляціями судові рішення судів першої інстанції, які не набрали законної сили.

Учасники процесу можуть скористатися своїм правом подачі апеляції, а можуть і не скористатися ним. Це, так зване диспозитивне право, не стосується прокурора, який у силу принципу публічності зобов'язаний реагувати на кожний не обґрунтований і не законний, на його думку, вирок.

При підготовці до семінарського заняття слід також пам'ятати, що ст. 392 КПК України передбачає, що в апеляційному порядку можуть бути оскаржені судові рішення, які були ухвалені судами першої інстанції і не набрали законної сили, а саме:

1. обвинувальні і виправдувальні вироки, крім випадків, передбачених ст. 394 КПК України (вироки, постановлені в порядку спрощеного розгляду кримінальних проваджень);
2. ухвали про застосування чи незастосування примусових заходів виховного або медичного характеру;
3. інші ухвали у випадках, передбачених КПК України.

До інших ухвал, на які може бути подано апеляційну скаргу, належать ухвали:

- про закриття кримінального провадження (ст. 284 КПК України);
- про закриття кримінального провадження та звільнення особи від кримінальної відповідальності(ст. 288 КПК України);
- про роз'яснення судового рішення або відмову в його роз'ясненні (ст. 380 КПК України);
- про скасування вироку, яким була затверджена угода, або про відмову у скасуванні такого вироку (ст. 476 КПК України);
- про продовження, зміну, припинення застосування примусових заходів медичного характеру або відмову в цьому (ч.1 ст.516 КПК України);
- про вирішення питань, пов'язаних із виконанням вироку (ст.539 КПК України);
- стосовно виконання вироку суду іноземної держави (ст.603 КПК України);

- за результатами розгляду судом питання про приведення вироку суду іноземної держави у відповідність із законодавством України (ст. 610 КПК України).

2. При підготовці до семінарського заняття студенти мають з'ясувати, що касаційне провадження це стадія кримінального процесу, змістом якої є перегляд (перевірка) за касаційними скаргами та касаційними поданнями рішень місцевих судів, що набрали законної сили, та рішень апеляційних судів, постановлених ними по першій або по другій інстанції, що не набрали законної сили.

Виникнення і закриття касаційного провадження повністю залежить від реалізації сторонами свого диспозитивного права подати і відкликати касацію.

Результатом діяльності суду касаційної інстанції може бути залишення переглянутого рішення без змін, його зміна і постановлення свого рішення, направлення справи для провадження додаткового досудового слідства, на повний судовий апеляційний розгляд.

Підставами для скасування або зміни вироку, ухвали, постанови є:

- істотне порушення кримінально-процесуального закону;
- неправильне застосування кримінального закону;
- невідповідність призначеного покарання тяжкості злочину та особі засудженого;
- односторонність, неповнота досудового чи судового слідства;
- невідповідність висновків суду, викладених у вироку, фактичним обставинам справи.

Вказівки суду, який розглянув провадження в касаційному порядку, є обов'язковими для органів досудового слідства при додатковому розслідуванні і суду першої чи апеляційної інстанції при повторному розгляді справи.

Касаційний суд не вправі посилити покарання або застосувати закон про більш тяжкий злочин.

3. Студентам слід з'ясувати, що перегляд судового рішення в порядку за ново виявленими обставинами або виключними обставинами є порядком виключного провадження та гарантією відновлення прав незаконно засуджених осіб. Завдання цієї стадії кримінального процесу є виправлення судових помилок, які призвели до винесення незаконних і необґрунтованих вироків, ухвал і постанов суду.

Підстави для перегляду судових рішень, що набрали законної сили, в порядку виключного провадження:

- ✓ нововиявлені обставини;
- ✓ неправильне застосування кримінального закону та істотне порушення вимог кримінально-процесуального закону, які істотно вплинули на правильність судового рішення.

Не допускається перегляд судових рішень про неправильне застосування кримінального закону та істотне порушення вимог кримінально-процесуального закону, які істотно вплинули на правильність судового рішення, з метою:

- ✓ застосувати закон про більш тяжкий злочин;

- ✓ збільшити обсяг обвинувачення;
- ✓ з інших підстав погіршити становище засудженого.

Також не допускається перегляд виправдувального вироку, ухвали чи постанови. Подання про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами або виключними обставинами мають право приносити:

- ✓ Генеральний прокурор та його заступники;
- ✓ Прокурор Автономної Республіки Крим;
- ✓ прокурор області, прокурор міст Києва чи Севастополя, військовий прокурор (на правах прокурора області).

Нововиявлені обставини:

- ✓ фальсифікація доказів, неправильність перекладу, а також показань свідка, потерпілого, обвинуваченого, підсудного, висновку і пояснень судового експерта, на яких ґрунтується вирок;
- ✓ зловживання прокурора, дізнавача, слідчого чи суддів під час провадження у справі;
- ✓ інші обставини, які не були відомі суду при винесенні судового рішення і які самі по собі або разом із раніше виявленими обставинами доводять неправильність засудження або виправдання.

Теми рефератів:

1. Особливості апеляційного оскарження окремих судових рішень.
2. Порядок і строки апеляційного оскарження.
3. Межі перегляду судом апеляційної інстанції.
4. Недопустимість погіршення правового становища обвинуваченого.
5. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку.
6. Право на касаційне оскарження.
7. Порядок і строки касаційного оскарження.
8. Закриття кримінального провадження судом касаційної інстанції.
9. Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими обставинами або виключними обставинами.
10. Вимоги до заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами або виключними обставинами.
11. Порядок подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами або виключними обставинами.

Література:

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.

5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.

6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шилю. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.

7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.

8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Судове провадження з перегляду судових рішень.

Навчальна мета заняття: перевірити, поглибити та закріпити знання, для набуття навичок і умінь правильного застосування кримінального процесуального закону в частині провадження з перегляду судових рішень.

Кількість годин: 1.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Провадження в суді апеляційної інстанції.
2. Провадження в суді касаційної інстанції.
3. Провадження за нововиявленими обставинами або виключними обставинами.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шилю, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шилю. – Харків : Право, 2018. – 584 с.

2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.

3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.

4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.

5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.

6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шилю. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.

7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі,

роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.

8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний покажчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття

1. Полтавський міський суд, розглянувши кримінальну справу по обвинуваченню Василенко у вбивстві з ревнощів.

Державне обвинувачення підтримував прокурор прокуратури міста Чижов, який у ході судового розгляду дійшов висновку, що Василенко вчинив кримінальне правопорушення із необережності. Ця позиція прокурора знайшла відображення у його промові під час судових дебатів.

Суд, погодившись з доводами прокурора, призначив Василенко мірою покарання три роки позбавлення волі за вбивство з необережності.

Що повинен вчинити прокурор м. Полтави, якщо він не згоден із вирок суду, вважаючи, що дії Василенко слід кваліфікувати як вбивство з ревнощів?

2. Засудженому Зайцеву, який знаходився під вартою, було вручено копію вироку на п'ятий день після його проголошення. Подати апеляцію Зайцев не встиг, так як серйозно захворів. Він зміг відправити скаргу тільки через 10 днів.

Апеляційний суд, куди надійшла скарга Зайцева, не визнала її приводом для перегляду справи на тій підставі, що засудженим був пропущений строк касаційного оскарження.

Які дії може вчинити Зайцев з тим, щоб вирок суду у його справі був переглянутий у касаційному порядку?

3. Кримв засуджений судом першої інстанції за ч. 2 ст. 115 КК України до 15 років позбавлення волі.

В який суд, в якому порядку, в який строк він може подати апеляційну скаргу?

4. Прокурор району звернувся до обласного суду з апеляцією на вирок районного суду. Він просив зменшити строк покарання засудженому з 5-ти до 1-го року позбавлення волі. За день до початку розгляду провадження в апеляційному суді прокурор змінив подання, вважаючи, що необхідно знизити строк покарання не до одного року, а до трьох років позбавлення волі.

Як у зв'язку з цим повинен вчинити суд який прийняв провадження для перегляду в апеляційному порядку?

5. У результаті касаційного розгляду справи про умисне вбивство, проведеного за ініціативою засудженого Терещенко, колегія суддів палати Вищого спеціалізованого суду України у кримінальних справах дійшла висновку, що злочин було вчинено з корисною метою.

Яке рішення повинно бути прийняте касаційною інстанцією?

6. Полковника Гринька було притягнуто до кримінальної відповідальності за ч. 3 ст. 424 КК (перевищення військовослужбовою особою службових повноважень). Військовий суд району визнав його винним і засудив за ч. 3 ст. 424 КК із застосуванням ст. 69 КК до 3-х років позбавлення волі. На цей вирок військовий прокурор регіону приніс касаційне подання по мотивах м'якості призначеного покарання.

Який суд, яким складом, у якому порядку повинен розглянути це подання? Яке рішення повинен прийняти цей суд, якщо дійде висновку, що подання прокурора обґрунтоване?

7. Вироком місцевого суду Кронін був визнаний винним у вчиненні хуліганства та завдання важких тілесних ушкоджень Полуянову та засуджений по ч. 1 ст. 121 КК України із застосуванням ст. 69 КК України до 2-х років позбавлення волі та ч. 4 ст. 296 КК України із застосуванням ст. 69 КК України до 1 року та 6 місяців позбавлення волі, а за сукупністю злочинів до 2-х років позбавлення волі. На цей вирок потерпілий приніс апеляцію по мотивах м'якого покарання ніж передбачено законом. Своїм рішенням апеляційний суд залишив вирок без змін, а скаргу потерпілого без задоволення. Через 2 місяці після рішення апеляційного суду потерпілий звернувся до суду касаційної інстанції з касаційною скаргою на вирок та рішення апеляційного суду, у якій вказав, що вважає обране покарання Кроніну безпідставно м'яким, він заслуговує більш суворого покарання. Суд касаційної інстанції розглянув скаргу і дійшов висновку, що у матеріалах кримінального провадження відсутні підстави до застосування судом першої інстанції ст. 69 КК України та обрання покарання нижче від найнижчої межі, встановленого у санкціях ст.ст. 121 та 296 КК України. Таке застосування можливе лише при наявності кількох пом'якшуючих обставин, яких у провадженні немає. Крім того, Кронін вчинив кримінальне правопорушення у стані сп'яніння, має негативну характеристику за місцем роботи.

Яке рішення повинен прийняти касаційний суд?

8. Журавський, Опанасенко та Цвігун були визнані винними у вчиненні умисного вбивства за попередньою домовленістю (п. 12 ч. 2 ст. 115 КК України). На цей вирок Журавський приніс касаційну скаргу, у якій прохав вирок відносно нього відмінити тому, що він не приймав участі у вбивстві. На досудовому слідстві Опанасенко і Цвігун навмисно назвали його співучасником, а у суді заявили, що його з ними не було під час злочину, але суд не звернув на це увагу і свої висновки зробив на підставі тих показань, що були отримані під час досудового слідства. Після розгляду касаційної скарги суд касаційної інстанції дійшов висновку, що причетність Журавського до

вчинення вбивства не доведена.

Яке рішення повинна прийняти касаційна інстанція?

9. Слідчий одержав листа від засудженого за злісне хуліганство Корольова. У листі засуджений писав, що за порадою свого знайомого перед розглядом його кримінального провадження в суді він дав хабара у розмірі 3 тис. доларів США судді Васильчикову, який обіцяв йому призначити покарання без реального його відбуття. Однак Васильчиков свого слово не дотримався. Корольову було призначено покарання у вигляді 3-х років позбавлення волі. З моменту вступу вироку в законну силу пройшов уже рік.

Які заходи повинні бути вжиті для перевірки відомостей, повідомлених Корольовим? Чи можуть результати перевірки вплинути на вирок суду у справі Корольова?

10. Голова апеляційного суду одержав скаргу Приходько, засудженого за шахрайство. Ознайомившись з матеріалами кримінального провадження, вирок по якій набрав законної сили, голова суду дійшов висновку, що Приходько засуджений незаконно.

Які процесуальні дії і в якому порядку повинен виконати голова обласного суду, щоб добитися зупинення виконання вироку, а потім і його відміни? З якого моменту може бути зупинено виконання вироку і на який строк?

11. До прокурора району з'явився Косінов і заявив, що близько півроку тому назад він був очевидцем бійки, яка сталася біля кафе "Фортуна". Після цього він тяжко захворів і тільки кілька днів назад вилікувався. Косінов пояснив, що звернувся до прокурора, так як йому стало відомо, що суд визнав головним зачинщиком бійки Бикова і присудив йому 5 років позбавлення волі за нанесення потерпілому удару ножом. Насправді Биков потерпілого не бив, а зробила це зовсім інша людина.

Які дії і в якому порядку повинен виконати прокурор?

12. Воронін був засуджений вироком місцевого суду по ч. 1 ст. 121 КК за спричинення тяжких тілесних ушкоджень Колінько. Вирок не був оскаржений. Через два місяці після набуття вироком законної сили потерпілий Колінько у лікарні помер. Його жінка звернулась до прокурора з заявою про те, що смерть її чоловіка настала від тілесних ушкоджень, спричинених Вороніним, і просила прокурора провести розслідування нововиявлених обставин і поставити питання про скасування вироку, оскільки дії Вороніна слід кваліфікувати за ч. 2 ст. 121 КК (тяжкі тілесні ушкодження, що спричинили смерть потерпілого).

Яке рішення має прийняти прокурор?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 17. ОСОБЛИВІ ПОРЯДКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.

Семінарське заняття: Особливі порядки кримінального провадження.

Навчальна мета заняття: охарактеризувати особливі порядки кримінального провадження.

Кількість годин: 2.

Навчальні питання:

1. Кримінальне провадження на підставі угод.
2. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення.
3. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб.
4. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх.
5. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.
6. Особливості кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.
7. Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. Види особливих проваджень у кримінальному процесі. Кримінальне провадження на підставі угод. Види угод, їх ініціювання та умови укладання. Зміст угоди про примирення. Зміст угоди про визнання винуватості. Загальний порядок судового провадження на підставі угоди. Вирок на підставі угоди. Наслідки невиконання угоди.
2. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення. Початок кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. Відшкодування шкоди потерпілому у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення.
3. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб. Особи, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження. Особливості притягнення до кримінальної відповідальності окремої категорії осіб, їх затримання і обрання запобіжного заходу.
4. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх. Обставини, що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх. Порядок кримінального провадження щодо неповнолітніх. Особливості проведення процесуальних дій та застосування заходів примусу щодо неповнолітніх підозрюваних, обвинувачених. Порядок застосування до неповнолітнього обвинуваченого примусових заходів виховного характеру. Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності. Особливості досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру.
5. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Особливості досудового та судового кримінального провадження щодо застосування

примусових заходів медичного характеру та щодо обмежено осудних осіб. Проведення психіатричної експертизи. Обставини що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру.

6. Особливості кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю. Охорона державної таємниці під час кримінального провадження.

7. Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні. Місце проведення досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених на території дипломатичних представництв, консульських установ, суден України.

Теми рефератів:

1. Кримінальне провадження на підставі угод.
2. Угоди в кримінальному провадженні.
3. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення.
4. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб.
5. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх.
6. Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності.
7. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.
8. Охорона державної таємниці під час кримінального провадження.

Література:

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. –

408 с.

8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний покажчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Особливі порядки кримінального провадження.

Навчальна мета заняття: засвоїти сутність та порядок особливих порядків кримінального провадження.

Кількість годин: 1.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Поняття кримінально-процесуальної форми.
2. Кримінальне провадження на підставі угод.
3. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення.
4. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб.
5. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх.
6. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.
7. Кримінальне провадження, яке містить державну таємницю.
8. Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.

2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.

3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.

4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваїте, 2014. – 280 с.

5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.

6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г.

Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.

7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.

8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття:

1. В провадженні слідчого знаходились матеріали за підозрою громадянина Смушко у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого п.4 ч. 2 ст. 115 КК України. В ході досудового розслідування було встановлено, що підозрюваний по місту проживання та роботи характеризувався як надмірно збудлива, агресивна людина. З медичної картки Смушко встановлено, що він у продовж життя тричі отримував струс мозку різного ступеня тяжкості.

Як дії повинен провести слідчий? Які можуть бути варіанти закінчення провадження?

2. Слідчим було розпочате провадження за ознаками злочину, передбаченого ст. 122 КК України. В ході досудового розслідування було встановлено, що злочин вчинено Треушниковим, який є хворим на шизофренію.

Яку слідчу дію необхідно провести слідчому? Яких осіб слід залучити до провадження, якщо буде встановлено неосудність Треушникова?

3. В провадженні слідчого перебувало кримінальне провадження щодо Кренова у злочині, передбаченому ст. 311 КК України. Під час досудового розслідування з'ясувалося, що Кренов є наркоманом і потребує лікування. На цій підставі слідчий виніс клопотання про направлення провадження до суду для вирішення питання про застосування примусових заходів медичного характеру.

Чи правильно поступив слідчий? Які підстави для застосування примусових заходів медичного характеру?

4. Барабаш вчинив кримінальне правопорушення, коли йому ще не виповнилось 18 років. Коли розпочалось кримінальне провадження – він досяг повноліття.

Чи розповсюджуються на нього правила, які встановлюють особливості проваджень щодо неповнолітніх?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.
По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 18. ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНИХ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.

Семінарське заняття: Відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.

Навчальна мета заняття: отримати знання, про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.

Кількість годин: 1.

Навчальні питання:

1. Особи, які мають право звертатися до суду із заявою про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.
2. Зміст заяви про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.
3. Судовий розгляд.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

При підготовці до семінарського заняття студенти мають з'ясувати, які особи мають право звертатися до суду із заявою про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження. Про зміст заяви про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження та судовий розгляд.

Теми рефератів:

1. Умови відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.
2. Особи, які мають право звертатися до суду із заявою про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.
3. Наслідки недодержання вимог до змісту заяви, відмова у відкритті провадження або залишення заяви без розгляду.

Література:

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. –

К.: Ваїте, 2014. – 280 с.

5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.

6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.

7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.

8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний покажчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.

Навчальна мета заняття: засвоїти сутність та порядок відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.

Кількість годин: 0,5.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Особи, які мають право звертатися до суду із заявою про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.
2. Зміст заяви про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.
3. Судовий розгляд.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.

2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.

3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.

4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваїте, 2014. – 280 с.

5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.

6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.

7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.

8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний покажчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття:

1. В якому з перелічених випадків втрачені матеріали кримінального провадження підлягають відновленню:

1. У провадженні, у якому винесено ухвалу або вирок суду.
2. Провадження завершилося ухваленням вироку суду.
3. Провадження завершилося ухваленням судового рішення (вироку або ухвали).
4. Лише за умови, що провадження було переглянуте судом апеляційної та касаційної інстанції.

2. За заявою якої категорії осіб можуть бути відновлені матеріали втраченого кримінального провадження:

1. За заявою учасника кримінального провадження.
2. За заявою учасника судового провадження.
3. Лише за заявою захисника.
4. Лише за заявою прокурора.

3. До якого державного органу подається заява про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження:

1. До органу, що здійснював розслідування цього кримінального провадження.
2. До прокуратури, в якій здійснювалося процесуальне керівництво розслідуванням цього кримінального провадження.
3. До суду, який ухвалив вирок у цьому кримінальному провадженні.

4. До суду касаційної інстанції.

4. В якому з перелічених випадків подана заява може бути залишена без руху:

1. У заяві не зазначено мету відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження або відомості, необхідні для їх відновлення.

2. Заява подана до не уповноваженого на її розгляд органу.

3. Заява подана особою, яка не має відповідного права.

4. Заява подана після відбуття засудженим покарання.

5. Чи передбачено КПК України строк, за минуванням якого втрачені матеріали кримінального провадження не підлягають відновленню:

1. Не передбачено.

2. Передбачено – лише до набрання судовим рішенням у провадженні законної сили.

3. Передбачено – лише протягом строків давності притягнення до кримінальної відповідальності.

4. Передбачено – лише протягом строку зберігання матеріалів кримінального провадження.

6. В якому обсязі можуть бути відновлені матеріали втраченого кримінального провадження:

1. Лише у повному обсязі.

2. Лише у частині, яку необхідно відновити.

3. Повністю або в частині, яку необхідно відновити.

4. Взагалі не можуть бути відновлені.

ІІІ. Порядок проведення заключної частини заняття.

По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 19. ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ.

Семінарське заняття: Виконання судових рішень.

Навчальна мета заняття: з'ясувати сутність виконання вироку, ухвал та постанов суду.

Кількість годин: 2.

Навчальні питання:

1. Поняття, значення та завдання стадії виконання судових рішень

2. Процесуальний порядок розгляду та вирішення питань, які виникають під час виконання вироку

3. Підстави для звільнення від відбування кримінального покарання.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. Поняття, значення та завдання стадії виконання судових рішень. Набрання судовим рішенням законної сили. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням. Обов'язковість рішень суду. Порядок та строки звернення судового рішення до виконання. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні. Органи і служби, які виконують вирок і забезпечують виконання кримінальних покарань. Відстрочка виконання вироку.

Питання, які вирішуються судом під час виконання вироків.

2. Процесуальний порядок розгляду та вирішення питань, які виникають під час виконання вироку.

3. Підстави для звільнення від відбування кримінального покарання. Умовно-дострокове звільнення від покарання і заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Застосування до засуджених примусового лікування та його припинення. Тимчасове залишення засудженого у слідчому ізоляторі. Умови утримання осіб, засуджених до позбавлення волі. Розгляд судом клопотання про зняття судимості. Нагляд за дотриманням законів під час виконання судових рішень.

Теми рефератів:

1. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні.
2. Питання, які вирішуються судом після виконання вироку.
3. Порядок вирішення судом питань, пов'язаних із виконанням вироку.

Література:

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Виконання судових рішень.

Навчальна мета заняття: з'ясувати сутність виконання вироку, ухвал та постанов суду

Кількість годин: .

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Набрання судовим рішенням законної сили.
2. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні.
3. Питання, які вирішуються судом під час та після виконання вироків.
4. Порядок вирішення судом питань, пов'язаних з виконанням вироку.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття:

1. Вироком суду Галицького району м. Львова, постановленим 26 березня 2016 року, Гринда М. С. був засуджений за ч. 5 ст. 285 КК України на 8 років позбавлення волі з конфіскацією майна. Ще на досудовому слідстві щодо нього був вжитий запобіжний захід – тримання під вартою. З метою забезпечення цивільного позову та можливої конфіскації майна слідчий відповідно до вимог ст.ст. 125, 126 КПК України провів опис і арешт майна, належного підозрюваному. Вирок суду був оскаржений захисником засудженого в апеляційному порядку, але Львівський апеляційний суд, як суд другої інстанції, своєю ухвалою від 26 квітня 2016 року залишив його без змін, а апеляцію – без задоволення. 29 квітня справа з апеляційного суду повернулась до районного суду. 8 травня з районного суду до слідчого ізолятора надійшло розпорядження про виконання вироку такого змісту:

Начальнику слідчого ізолятора УВС м. Львова
полковнику Підзирайлу М. Ф.

Розпорядження про виконання вироку

Відповідно до вимог ст. 404 КПК України направляю копію вироку Галицького районного суду м. Львова від 26 березня 2016 року стосовно Гринди Миколи Степановича, 12 грудня 1976 року народження, уроженця м. Львова, засудженого за ч. 5 ст. 285 КК України до 8 років позбавлення волі з конфіскацією майна.

Судова палата у кримінальних справах Львівського апеляційного суду, яка перевіряла законність і обґрунтованість вироку за апеляцією захисника засудженого, своєю ухвалою від 26 квітня 2006 року вирок залишила без змін. У зв'язку з набранням вироку стосовно Гринди М. С. законної сили – приведіть його до виконання.

Відповідно, до вимог ч. 8 ст. 404 КПК та ст.20 і ч. 2 ст. 91 КВК негайно повідомте районний суд про виконання вироку, а сім'ю засудженого, яка мешкає у м. Львові, вул. Пісочна, буд. 14 кв. 7, про місце відбування ним покарання

Додаток: копія вироку на 4 аркушах.

Секретар суду Н.Головата

7 травня 2016р

1. Як врегульовано КПК України питання про набрання вироком законної сили?
2. Який порядок звернення обвинувального вироку до виконання?
3. Який порядок звернення до виконання виправдувального вироку?
4. Який порядок звернення до виконання вироку, який змінено апеляційним або касаційним судом?
5. Чи знаходите Ви які-небудь порушення у зверненні вироку до виконання в описаній ситуації?

2. Вироком суду Залізничного району м. Суми Сафаров К. Ф. був засуджений за ч. 2 ст. 189 КК України до 4-х років позбавлення волі. Через 5 днів після проголошення вироку засуджений подав до суду апеляцію, в якій, не оспоруючи свою вину у вчиненні злочину та обрані судом покарання, просив зарахувати у строк покарання попереднє ув'язнення. При цьому він відзначив,

що 10 лютого був затриманий за підозрінням у вчиненні вимагання, але через 10 днів (20 лютого) був з-під варти звільнений. Після повідомлення йому підозри слідчий обрав запобіжний захід – утримання під вартою, що було приведено до виконання 20 березня. 20 квітня суддя піл час попереднього розгляду справи змінив обраний слідчим запобіжний захід на особисте зобов'язання. Вирішуючи ж питання про покарання та початок його відбування, суд не зарахував йому попереднє ув'язнення у строк відбування покарання.

1. Чи ґрунтується на законі скарга засудженого?
2. Який суд (1-ї чи 2-ї інстанції) вправі вирішувати це питання?
3. Чи стосується підняте засудженим питання суті вироку?
4. Як, на Вашу думку, має бути вирішена скарга?
5. Які питання, що виникають при виконанні вироків внаслідок їх недоліків, вправі вирішувати суди, які постановили вирок?
6. Які питання, що виникли після винесення вироку в процесі його виконання, вправі вирішувати суди?

3. Вироком суду Городоцького району Львівської області Комарова була визнана винною у вчиненні злочину, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК України. Працюючи продавцем, вона за попередньою домовленістю з іншим продавцем (стосовно якого справа провадженням закрита на підставі п. 5 ч. 1 ст. 284 КПК України) присвоїла державне майно на суму 28 тис. 420 грн. Суд обрав їй покарання – позбавлення волі на 3 роки з конфіскацією майна. На виконання вироку у засудженої були конфісковані 3 килими, кольоровий телевізор "Електрон", меблевий гарнітур "Калина" та ряд виробів з кришталю.

Через три місяці після приведення вироку до виконання на товарному ринку м. Львова працівниками міліції була затримана Калинюк. Остання працювала прибиральницею магазину, продавцем якого була засуджена Комарова. Підставою для затримання була спроба продати 3 золотих монети царського карбування, та кілька ювелірних виробів великої цінності. Після доставки в відділ поліції Калинюк пояснила, що перелічені речі передала їй на зберігання Комарова перед взяттям її під варту. Крім згаданих цінних речей вона добровільно передала ще три золотих обручки, належних Комаровій.

1. Чи підлягають конфіскації перелічені цінності, належні засудженій?
2. Які питання, що виникли після винесення вироку в процесі його виконання, мають право вирішувати суди?
3. Який порядок вирішення питань, зв'язаних з виконанням вироку?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

ТЕМА № 20. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ПІД ЧАС КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.

Семінарське заняття: Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.

Навчальна мета заняття: визначити загальні засади міжнародного співробітництва у кримінальному судочинстві; обсяг та види міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.

Кількість годин: 2.

Навчальні питання:

1. Поняття, завдання та правова основа міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.
2. Процесуальний порядок надання міжнародної правової допомоги під час проведення процесуальних дій.
3. Сутність видачі (екстрадиції) особи, яка вчинила злочин.
4. Кримінальне провадження у порядку перейняття.
5. Визнання та виконання вироків іноземних судів та передання засуджених осіб.

Методичні рекомендації до проведення семінарського заняття:

1. У сучасних умовах посилення транснаціонального характеру злочинності все більша кількість осіб, які підозрюються або обвинувачуються у вчиненні кримінальних правопорушень на території окремої держави, намагаються уникнути відповідальності, переховуючись у іншій країні. Відтак, зусиль однієї чи навіть декількох держав виявляється недостатньо для забезпечення належної протидії злочинним проявам. Одним із пріоритетних шляхів вирішення цієї проблеми є ефективне міжнародне співробітництво з питань протидії злочинності.

2. Генезис інституту міжнародної правової допомоги у кримінальних справах свідчить, що його сучасне нормативне врегулювання в міжнародному праві є результатом консолідації зусиль різних держав щодо протидії злочинності, усвідомлення на міжнародному рівні ступеня небезпечності цього соціального явища і необхідності вжиття адекватних заходів щодо протидії йому. Відповідно під формою (або видом) міжнародної правової допомоги в літературі запропоновано розуміти окреме завдання по встановленню істини та ухваленню законного рішення по справі, яка поставлена компетентним органом запитуючої держави і вирішується за допомогою виконання компетентним органом запитуваної держави окремих процесуальних або оперативних заходів на підставі власного законодавства з можливим урахуванням специфіки законодавства іншої сторони.

3. Поняття міжнародної правової допомоги в кримінальному провадженні є родовим щодо поняття окремих її видів, тому здається, що, визначаючи останні, слід виходити зі співвідношення загального та окремого.

Теми рефератів:

1. Загальні засади міжнародного співробітництва.
2. Інформація, що містить державну таємницю.
3. Доказова сила офіційних документів.
4. Міжнародна правова допомога при проведенні процесуальних дій.
5. Прикордонне переслідування.
6. Створення і діяльність спільних слідчих груп.

Література:

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.
2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.
5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.
7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

Практичне заняття: Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.

Навчальна мета заняття: засвоїти порядок створення і діяльність спільних слідчих груп; видачі осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція).

Кількість годин: .

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Поняття, завдання та правова основа міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.
2. Процесуальний порядок надання міжнародної правової допомоги під час проведення процесуальних дій.
3. Сутність видачі (екстрадиції) особи, яка вчинила злочин.
4. Кримінальне провадження у порядку перейняття.
5. Визнання та виконання вироків іноземних судів та передання засуджених осіб.

Література

1. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М.

Трофименко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2018. – 584 с.

2. Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.

3. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.

4. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. – 280 с.

5. Молдован А. В., Мельник С. М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.

6. Кримінальний процес. навчальний посібник для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Оберіг, 2014. – 248 с.

7. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / відп. ред. В. С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.

8. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний показчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року) / О. М. Ткачук. – Харків : Право, 2019. – 252 с.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / [А. В. Столітній, Ю. Г. Севрук, О. В. Сапін та ін.] ; за ред. А. В. Столітнього. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2019. – 952 с.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для практичного заняття

1. У провадженні слідчого Дергачівського відділу поліції знаходиться кримінальне провадження за фактом розбійного нападу на громадян Російської Федерації Бубнікова і Мерлузова, які мешкають у м. Белгороді. Слідчому необхідно визнати їх потерпілими і допитати.

Який процесуальний порядок виклику і допиту іноземних громадян? Який порядок направлення окремого доручення в такій ситуації?

2. У провадженні слідчого знаходиться кримінальне провадження за підозрою директора ООО “Грандтекстиль” громадянина України Закутько у вчиненні шахрайства відносно одного з польських підприємств, шляхом направлення останньому фальшивого векселя. Слідчому необхідно допитати директора польського підприємства “Visla” про обставини підписання договору із ООО “Грандтекстиль”, в ході якого був прийнятий фальшивий вексель,

вилучити даний вексель з польського банку, який обслуговує підприємство “Visla”, вилучити із бухгалтерії підприємства договір.

Складіть проект міжнародного доручення польським правоохоронним органам.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.
По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

4. Рекомендована література

Основна:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кримінальний кодекс України// Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. Ст. 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, Ст.88 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
4. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, Ст.379 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
5. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ МВС України від 07.07.2017 № 575 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>
6. Інструкція з організації діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-17#Text>
7. Кримінальний процес : навч. посібник / Ю.П. Аленін, Л.І. Аркуша [та ін.] ; НУ «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. – Одеса : Фенікс, 2020. – 582 с URL: <https://hdl.handle.net/11300/16211>
8. Кримінальний процес: підручник / Р. І. Благута, Ю. В. Гуцуляк, О. М. Дуфенюк та ін.; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова, В. В. Луцика. Львів: ЛьвДУВС, 2019. Ч. 1. 532 с.

URL: https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/kryminalnyy-protses_LDUVS.pdf

9. Кримінальний процес: підручник / Р. І. Благута, Ю. В. Гуцуляк, О. М. Дуфенюк та ін.; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова, В. В. Луцика. Львів: ЛьвДУВС, 2019. Ч. 2. 616 с.
URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2820/3.pdf>
10. Кримінальний процес : підруч. / Бойко О.П., Гаркуша А.Г., Захарко А.В., Литвинов В.В., Рогальська В.В., Сербін М.М., Солдатенко О.А., Федченко В.М., Черняк Н.П./ кер. авт. кол. д-р юрид. наук, доц. О.Ф. Кобзар. – У 2-х ч. Ч. 1. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017 – 337 с. URL: https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Krym_protse_pidruchnyk-1.pdf
11. Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманюк та ін. ; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. - Х. : Пр;2013.-824 с
URL: <http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Krim-protse-Tatsiy.pdf>

Допоміжна

1. Доказування у кримінальному провадженні : курс лекцій / О. О. Бондаренко, Г. І. Глобенко, В. В. Романюк та ін. ; за заг. ред. О. О. Юхна ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Ф-т №1, Каф. кримінал. процесу та організації досуд. слідства. - Харків : ХНУВС, 2018. - 156 с.
URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4400>
2. Досудове розслідування: навч. посібник / Р. І. Благута, А.-М. Ю. Ангеленюк, Ю. В. Гуцуляк та ін.; за заг. ред. Ю. А. Комісарчук та А. Я. Хитри. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 600 с.
3. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях: навч. посіб. / Л. Д. Удалова, М. А. Макаров, Ю.І. Азаров, С. О. Заїка, О. В. Кубарева, О. В. Римарчук, В. В. Рожнова, Д. О. Савицький, А. В. Форостяний, О. Ю. Хабло. Видання 5-те, переробл. і доповн. Київ, 2020. 497 с.
URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/kafedru/kkp/2020/pytannia_vidp_2020.pdf
4. Кримінальний процес України: у питаннях і відповідях : навч. посіб. / [кол. авт.: Абламський С. Є., Глобенко Г. І., Романюк В. В. та ін.]; за заг. ред. Т. Г. Фоміної; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. 300 с.

- URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11295>
5. Лобойко Л.М., Банчук О.А. Кримінальний процес: Навчальний посібник. К.: Ваїте, 2014. 280 с.
URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/9/2/358176.pdf>.
 6. Організаційно-правові засади діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України : монографія / В. Г. Дрозд, А. В. Пономаренко, С. Є. Абламський, Л. В. Гаврилук та ін. ; Держ. наук.-досл. ін.-т. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 352 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/91fc9c32-8a97-4382-8b13-6ad710ae46fc/content>.
 7. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. – 2-е вид., перероб. і доп. – Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. – 308 с.
 8. Щербаковський М.Г. Проведення та використання судових експертиз у кримінальному провадженні : монографія / М. Г. Щербаковський. – Харків : В деле, 2015. – 560 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0dd2821b-1646-4d5c-965f-c20e08dc1479/content>.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.president.gov.ua> - офіційний веб-сайт Президента України.
2. <http://www.portal.rada.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> - офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://mvs.gov.ua> - офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.
5. <http://www.court.gov.ua/vscourt> - офіційний веб портал судової влади в Україні
6. <http://www.scourt.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховного Суду України.
7. <http://sc.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільний і кримінальних справ.
8. <http://www.sbu.gov.ua> - офіційний веб-сайт СБУ.
9. <http://www.gp.gov.ua> - офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України.
10. <http://www.minjust.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.

11. <http://www.reyestr.court.gov.ua> - єдиний реєстр судових рішень в Україні.
12. <http://www.police.ua> - Форум працівників МВС України.
13. <http://vkka.gov.ua> - офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури.
14. <http://www.nbu.gov.ua/> Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://univd.edu.ua/> Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ
15. <http://korolenko.kharkov.com/> Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко
16. <http://pravo.biz.ua/> Юридична бібліотека